

Errebo nummer

MVSEVM LESSIANVM SERIES PHILOSOPHICA XXXIV

PLOTINI OPERA

TOMVS II

ENNEADES IV-V

EDIDERVNT

PAUL HENRY ET HANS-RUDOLF SCHWYZER

PLOTINIANA ARABICA

AD CODICVM FIDEM ANGLICE VERTIT

GEOFFREY LEWIS

SPH
1
"0235"
Plot

TLB
15994
34

GM

A.S. 1959/01149

1959

DESCLÉE DE BROUWER ET Cie | L'ÉDITION UNIVERSELLE, S.A.

76bis, RUE DES SAINTS-PÈRES,
PARIS, VIIe

88, RUE ROYALE,
BRUXELLES

SP
ac 3, 34

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΕΚΕΙΝΑ

1. Ἄρα τὸ νοῦν ἑαυτὸ ποικίλον δεῖ εἶναι, ἵνα ἐνὶ τινι
τῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἄλλα θεωροῦν οὕτω δὴ λέγηται νοεῖν ἑαυτό,
ὡς τοῦ ἀπλοῦ παντάπασιν ὄντος οὐ δυναμένου εἰς ἑαυτὸ
ἐπιστρέφειν καὶ τὴν αὐτοῦ κατανόησιν; Ἡ οἷόν τε καὶ μὴ
5 σύνθετον ὄν νόησιν ἴσχειν ἑαυτοῦ; Τὸ μὲν γὰρ διότι σύνθε-
τον λεγόμενον νοεῖν ἑαυτό, ὅτι δὴ ἐνὶ τῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἄλλα
νοεῖ, ὥσπερ ἂν εἰ τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνοιμεν αὐτῶν τὴν
μορφὴν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος φύσιν, οὐκ ἂν ἔχοι τὸ
ὡς ἀληθῶς νοεῖν αὐτό· οὐ γὰρ τὸ πᾶν ἔσται ἐν τῷ τοιούτῳ
10 ἐγνωσμένον, μὴ κἀκείνου τοῦ νοήσαντος τὰ ἄλλα τὰ σὺν
αὐτῷ καὶ ἑαυτὸ νενοηκότος, ἔσται τε οὐ τὸ ζητούμενον τὸ
αὐτὸ ἑαυτό, ἀλλ' ἄλλο ἄλλο. Δεῖ τοίνυν θέσθαι καὶ ἀπλοῦ
κατανόησιν ἑαυτοῦ καὶ τοῦτο πῶς, σκοπεῖν, εἰ δυνατόν, ἢ
ἀποστατέον τῆς δόξης τῆς τοῦ αὐτοῦ ἑαυτὸ νοεῖν τι ὄντως.
15 Ἀποστήναι μὲν οὖν τῆς δόξης ταύτης οὐ πάνυ οἷόν τε
πολλῶν τῶν ἀτόπων συμβαινόντων· καὶ γὰρ εἰ μὴ ψυχῇ
δοίημεν τοῦτο ὡς πάνυ ἄτοπον ὄν, ἀλλὰ μηδὲ νοῦ τῇ φύσει
διδόναι παντάπασιν ἄτοπον, εἰ τῶν μὲν ἄλλων γνώσιν ἔχει,

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

1. 17-19 cf. *Augustin. de Trinitate IX 3, 3, PL 42, 962*

1. 9 ση' ABR

1. 4 αὐτοῦ ACr.* 5 ἑαυτοῦ; interpungimus 6 ἐνὶ: ἐνὶ τινι J 7 αὐ-
τῶν BCr.* 9 αὐτό AUC: αὐτό EBx 11 αὐτῷ ACr. ἐαυτὸν U τὸ^s
C^s om. C 12 ἄλλο^s: ἄλλω J θεάσασθαι J 13 πῶς scil. γίγνεται
16 τῶν del. Pe.Vo.* 17 δέοιμεν C ὡς et ὄν del.Vo.* ante πάνυ ins. οὐ
F^{3s}R^{2s} non Fic. ἄτοπον: ἀπονον U 18 ἔχοι J

20 *ἑαυτοῦ δὲ μὴ ἐν γνώσει καὶ ἐπιστήμῃ καταστήσεται. Καὶ γὰρ τῶν μὲν ἔξω ἢ αἰσθησις, ἀλλ' οὐ νοῦς ἀντιλήφεται, καὶ εἰ βούλει, διάνοια καὶ δόξα· ὁ δὲ νοῦς, <εἰ> τούτων γνώσιν ἔχει ἢ μὴ, σκέψασθαι προσήκει· ὅσα δὲ νοητά, νοῦς δηλονότι γνώσεται. Ἄρ' οὖν αὐτὰ μόνον ἢ καὶ ἑαυτόν, ὃς ταῦτα γνώσεται; Καὶ ἄρα οὕτω γνώσεται ἑαυτόν, ὅτι γινώσκει
 25 ταῦτα μόνον, τίς δὲ ὧν οὐ γνώσεται, ἀλλ' ἃ μὲν αὐτοῦ γνώσεται ὅτι γινώσκει, τίς δὲ ὧν γινώσκει οὐκέτι; Ἡ καὶ τὰ ἑαυτοῦ καὶ ἑαυτόν; Καὶ τίς ὁ τρόπος καὶ μέχρι τίνος σκεπτέον.*

2. Πρότερον δὲ περὶ ψυχῆς ζητητέον, εἰ δοτέον αὐτῇ γνώσιν ἑαυτῆς, καὶ τί τὸ γινώσκον ἐν αὐτῇ καὶ ὅπως. Τὸ μὲν οὖν αἰσθητικὸν αὐτῆς αὐτόθεν ἂν φαίμεν τοῦ ἔξω εἶναι μόνον· καὶ γὰρ εἰ τῶν ἔνδον ἐν τῷ σώματι γινομένων συναἰσθησις εἶη, ἀλλὰ τῶν ἔξω ἑαυτοῦ καὶ ἐνταῦθα ἢ ἀντίληψις· τῶν γὰρ ἐν τῷ σώματι παθημάτων ὑφ' ἑαυτοῦ αἰσθάνεται. Τὸ δ' ἐν αὐτῇ λογιζόμενον παρὰ τῶν ἐκ τῆς αἰσθήσεως φαντασμάτων παρακειμένων τὴν ἐπίκρισιν ποιούμενον καὶ συνάγον καὶ διαιροῦν· ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ νοῦ ἰόντων
 10 ἐφορᾷ οἷον τοὺς τύπους, καὶ ἔχει καὶ περὶ τούτους τὴν αὐτὴν δύναμιν. Καὶ σύνεσις ἔτι προσλαμβάνει ὥσπερ ἐπιγινώσκον καὶ ἐφαρμόζον τοῖς ἐν αὐτῷ ἐκ παλαιοῦ τύποις τοὺς νέους καὶ ἄρτι ἦκοντας· ὁ δὲ καὶ ἀναμνήσεις φαίμεν ἂν τῆς ψυχῆς εἶναι. Καὶ νοῦς ὁ τῆς ψυχῆς μέχρι τοῦδε
 15 ἰστάμενος τῇ δυνάμει ἢ καὶ εἰς ἑαυτόν στρέφεται καὶ γινώσκει

Emn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

1. 24-27 cf. *Augustin. de Trinitate* X 3, 5, PL 42, 976

1. 25 ση' ὠραῖον wR ση' ὠραῖον ζήτημα B

1. 20 ἀλλ' οὐ : ἀλλὰ U 21 <εἰ> F^{3mg} (= Fic.) suspic. Cr. scr. Cr. (ed. Paris.) Ki.*
 25 /26 τίς - γινώσκει E^{mg} om. E 26 γινώσκει : γνώσκει JU γνώσκει :
 γινώσκει BRC

2. 2 αὐτῇ Vo.* 3 σθητικὸν (sic) B 3/4 εἶναι μόνον transp. wPe.Ki.*
 4 ἐν τῷ σώματι del. Ki.Mü. γινομένων AU 5 ἑαυτοῦ (scil. τοῦ αἰσθητικοῦ) :
 ἑαυτῆς Mü. αὐτοῦ Vo.* 6 τῷ om. U ὑφ' ἑαυτοῦ *sub seipso* 7 τῶν ἐκ
 om. U 8 φαντασμάτων παρακειμένων transp. Vo.* 9 ἐπὶ - νοῦ A¹ (in ras.)
 BxUC : ἐκ τῶν ἐπὶ νοῦ E 10 καὶ² om. BC 11 /12 ἐπιγινώσκον BRC 14 post
 εἶναι add. καὶ νοῦς ὁ τῆς ψυχῆς εἶναι A^{ac} (cancell.) post ὁ add. τῆς ψυχῆς εἶναι καὶ
 νοῦς ὁ E^{mg} τοῦδε : τούτου U 15 ἰστάμενος scil. ἐστὶ ἢ *an* ἑαυτοῦ
 Vo.* 15 /16 γινώσκει AJU

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΡΟΣΤΑΣΕΩΝ

κει ἑαυτόν ; "Ἡ ἐπὶ τὸν νοῦν ἀνεκτέον τοῦτο. Γνώσιν μὲν γὰρ ἑαυτοῦ τούτῳ τῷ μέρει διδόντες — νοῦν γὰρ αὐτὸν φήσομεν — καὶ ὅπῃ διοίσει τοῦ ἐπάνω ζητήσομεν, μὴ δὲ διδόντες ἐπ' ἐκείνον ἤξομεν τῷ λόγῳ βαδίζοντες, καὶ τὸ « αὐτὸ ἑαυτό » ὃ τί ποτ' ἐστὶ σκεψόμεθα. Εἰ δὲ καὶ ἐν- 20 ταῦθα ἐν τῷ κάτω δώσομεν, τίς ἢ διαφορὰ τοῦ νοεῖν ἑαυτὸ σκεψόμεθα· εἰ γὰρ μηδεμία, ἤδη τοῦτο νοῦς ὁ ἄκρατος. Τοῦτο τοίνυν τὸ διανοητικὸν τῆς ψυχῆς ἄρα ἐπιστρέφει ἐφ' ἑαυτὸ καὶ αὐτό ; "Ἡ οὐ· ἀλλὰ ὧν δέχεται τύπων ἐφ' ἐκάτερα τὴν σύνεσιν ἴσχει. Καὶ πῶς τὴν σύνεσιν ἴσχει, πρῶτον 25 ζητητέον.

3. Ἡ μὲν γὰρ αἴσθησις εἶδεν ἄνθρωπον καὶ ἔδωκε τὸν τύπον τῇ διανοίᾳ· ἢ δὲ τί φησιν ; "Ἡ οὐπω οὐδὲν ἐρεῖ, ἀλλ' ἔγνω μόνον καὶ ἔστη· εἰ μὴ ἄρα πρὸς ἑαυτὴν διαλογίζοιτο « τίς οὗτος », εἰ πρότερον ἐνέτυχε τούτῳ, καὶ λέγοι προσ- χρωμένη τῇ μνήμῃ, ὅτι Σωκράτης. Εἰ δὲ καὶ ἐξελίττοι 5 τὴν μορφήν, μερίζει ἃ ἢ φαντασία ἔδωκεν· εἰ δέ, εἰ ἀγαθός, λέγοι, ἐξ ὧν μὲν ἔγνω διὰ τῆς αἰσθήσεως εἶρηκεν, ὃ δὲ εἶρηκεν ἐπ' αὐτοῖς, ἤδη παρ' αὐτῆς ἂν ἔχοι κανόνα ἔχουσα τοῦ ἀγαθοῦ παρ' αὐτῇ. Τὸ ἀγαθὸν πῶς ἔχει παρ' αὐτῇ ; "Ἡ ἀγαθοειδής ἐστι, καὶ ἐπερρώσθη δὲ εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ 10 τοιούτου ἐπιλάμποντος αὐτῇ νοῦ· τὸ γὰρ καθαρὸν τῆς ψυχῆς τοῦτο καὶ νοῦ δέχεται ἐπικείμενα ἴχνη. Διὰ τί δὲ οὐ τοῦτο νοῦς, τὰ δὲ ἄλλα ψυχῇ ἀπὸ τοῦ αἰσθητικοῦ ἀρξάμενα ; "Ἡ ὅτι ψυχὴν δεῖ ἐν λογισμοῖς εἶναι· ταῦτα δὲ πάντα

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

2. 22 νοῦς ὁ ἄκρατος cf. Anaxagoras fr. A 15 (= Plut. Pericl. 4, 6) et Xenophon Cyr. 8, 7, 20
3. 3 cf. Plat. soph. 263 e 4

2. 16 ἑαυτό Vo.* ἀνεκτέον wBRJ^{ac}(γ J^β)C : ἀνεκτέον J^{pc}U 17 γάρ*
A^{ac}(eras.)EBxUC : del. Pe.* αὐτὸ Harder 18 καὶ etiam 18/19 δὲ διδόν-
tes transp. J 19 ἐκεῖνο U 20 αὐτὸ ἑαυτὸ scil. γινώσκον ἑαυτὸ J(ω J^β)
20 ποτ' BRUC : ποτέ wJ 20/22 εἰ - σκεψόμεθα AE^{mg}BxC : om. EU 22 ὃ
J^β om. J 25 καὶ - ἴσχει² om. B

3. 1 εἶδεν AJU : ἴδεν EBRC ἄνθρωπον : ἄνουν U 2 οὐπω : οὐχί Harder
4 <ῆ> εἰ suspic. Cr. ἐνετύγχανε U λέγοι BRUC : λέγει wJ 6 εἰ² om. R
8 αὐτοῖς : αὐτῆς R^{2mg}Vat. αὐτῆς A^{ac}(spir. mut.)EB^{ac}(spir. mut.)xUC^{ac}(spir. mut.) : αὐτῆς Cr.* ἔχοι : ἔχη E 9 αὐτῆ¹ A^{ac}(spir. mut.)EB^{ac}(spir. mut.)xU :
αὐτῆ CCr.* τὸ <δ'> Ki.* post ἀγαθὸν add. δὲ F^{3B}(= Fic.) αὐτῆ² Ex :
αὐτῆ ABCKi.* αὐτῆς U 10 ἢ wx : ἢ BC ἢ U ἐστὶν JU 13 ἀρξάμενα C

15 λογιζομένης δυνάμεως ἔργα. Ἄλλα διὰ τί οὐ τούτῳ τῷ
 μέρει δόντες τὸ νοεῖν ἑαυτὸ ἀπαλλαζόμεθα; Ἡ ὅτι ἔδομεν
 αὐτῷ τὰ ἔξω σκοπεῖσθαι καὶ πολυπραγμονεῖν, νῶ δὲ ἀξιοῦ-
 μεν ὑπάρχειν τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σκοπεῖσθαι. Ἄλλ'
 εἴ τις φήσῃ « τί οὖν κωλύει τοῦτο ἄλλη δυνάμει σκο-
 20 πείσθαι τὰ αὐτοῦ; » οὐ τὸ διανοητικὸν οὐδὲ τὸ λογιστι-
 κὸν ἐπιζητεῖ, ἀλλὰ νοῦν καθαρὸν λαμβάνει. Τί οὖν κωλύει
 ἐν ψυχῇ νοῦν καθαρὸν εἶναι; Οὐδέν, φήσομεν· ἀλλ' ἔτι
 δεῖ λέγειν ψυχῆς τοῦτο; Ἄλλ' οὐ ψυχῆς μὲν φήσομεν,
 ἡμέτερον δὲ νοῦν φήσομεν, ἄλλον μὲν ὄντα τοῦ διανοου-
 25 μένου καὶ ἐπάνω βεβηκότα, ὅμως δὲ ἡμέτερον, καὶ εἰ μὴ
 συναριθμοῖμεν τοῖς μέρεσι τῆς ψυχῆς. Ἡ ἡμέτερον καὶ
 οὐχ ἡμέτερον· διὸ καὶ προσχρώμεθα αὐτῷ καὶ οὐ προσ-
 χρώμεθα — διάνοιαι δὲ αἰεὶ — καὶ ἡμέτερον μὲν χρωμένων,
 οὐ προσχρωμένων δὲ οὐχ ἡμέτερον. Τὸ δὴ προσχρῆσθαι τί
 30 ἔστιν; Ἄρα αὐτοὺς ἐκεῖνο γινομένους, καὶ φθειγγομένους
 ὡς ἐκεῖνος; Ἡ κατ' ἐκεῖνον· οὐ γὰρ νοῦς ἡμεῖς· κατ' ἐκεῖνο
 οὖν τῷ λογιστικῷ πρώτῳ δεχομένῳ. Καὶ γὰρ αἰσθανόμεθα
 δι' αἰσθήσεως καὶ ἡμεῖς οἱ αἰσθανόμενοι· ἀρ' οὖν καὶ
 διανοοῦμεθα οὕτως καὶ διὰ νοῦ μὲν οὕτως; Ἡ αὐτοὶ μὲν
 35 οἱ λογιζόμενοι καὶ νοοῦμεν τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ νοήματα αὐτοί·
 τοῦτο γὰρ ἡμεῖς. Τὰ δὲ τοῦ νοῦ ἐνεργήματα ἄνωθεν οὕτως,
 ὡς τὰ ἐκ τῆς αἰσθήσεως κάτωθεν, τοῦτο ὄντες τὸ κύριον
 τῆς ψυχῆς, μέσον δυνάμεως διττῆς, χείρονος καὶ βελτίονος;
 χείρονος μὲν τῆς αἰσθήσεως, βελτίονος δὲ τοῦ νοῦ. Ἄλλ'
 40 αἰσθησις μὲν αἰεὶ ἡμέτερον δοκεῖ συγκεχωρημένον — αἰεὶ
 γὰρ αἰσθανόμεθα — νοῦς δὲ ἀμφισβητεῖται, καὶ ὅτι μὴ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

3. 16 διδόντες A^{ac}(δι. eras.)E 17 αὐτῷ: αὐτὸ C 18 αὐτοῦ A^{ac}(spir. mut.)
 ExU: αὐτοῦ BCCr.* αὐτῷ wB^{ac}(spir. mut.)xUC: αὐτῷ Cr.* 20 αὐτοῦ
 A^{ac}(spir. mut.)ExU: αὐτοῦ BCCr.* 25 ἐπαναβεβηκότα Harder 26/27 καὶ
 οὐχ ἡμέτερον om. C 28 διάνοιαι (scil. εἰσίν) Enn.: διανοία R^{2ms}(cogitatione Fic.)
 διανοία suspic. Cr. scr. Cr.(ed. Paris.)Ki.* fortasse recte διάνοια Pe.Cr. 30 ἐκεῖ-
 νον Ki.Mü. 31 ὡς ἐκεῖνος; ἢ κατ' ἐκεῖνον· οὐ interpung. Harder Cilento ὡς
 ἐκεῖνος ἢ κατ' ἐκεῖνον; οὐ interpung. Cr.* ἐκεῖνο: ἐκεῖνω B ἐκεῖνον Ki.*
 32 δεχομένῳ scil. τὸν νοῦν αἰσθανόμεναι x 33 <οὐχ> οἱ Theiler Harder Ci-
 lento, sed cf. lin. 40/41 34 οὕτως¹: οὕτω U καὶ διὰ νοῦ μὲν οὕτως coniec-
 mus: καὶ διανοοῦμεν οὕτως Enn. καὶ διανοοῦμενοι οὕτως Cilento ἢ: οἱ B
 40 αἰεὶ: αἰεὶ w συγκεχωρημένως Harder

αὐτῷ αἰεὶ καὶ ὅτι χωριστός· χωριστός δὲ τῷ μὴ προσνεύειν αὐτόν, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον πρὸς αὐτὸν εἰς τὸ ἄνω βλέποντας. Αἴσθησις δὲ ἡμῶν ἄγγελος, βασιλεὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐκεῖνος.

45

4. Βασιλεύομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅταν κατ' ἐκεῖνον· κατ' ἐκεῖνον δὲ διχῶς, ἢ τοῖς οἷον γράμμασιν ὡςπερ νόμοις ἐν ἡμῶν γραφεῖσιν, ἢ οἷον πληρωθέντες αὐτοῦ ἢ καὶ δυνηθέντες ἰδεῖν καὶ αἰσθάνεσθαι παρόντος. Καὶ γινώσκουμεν δὲ αὐτοὺς τῷ τοιούτῳ ὁρατῷ τὰ ἄλλα μαθεῖν [τῷ τοιούτῳ] ἢ 5 καὶ τὴν δύναμιν τὴν γινώσκουσαν τὸ τοιοῦτον μαθόντες αὐτῇ τῇ δυνάμει ἢ καὶ ἐκεῖνο γινόμενοι, ὡς τὸν γινώσκοντα ἑαυτὸν διπλὸν εἶναι, τὸ μὲν γινώσκοντα τῆς διανοίας τῆς ψυχικῆς φύσιν, τὸν δὲ ὑπεράνω τούτου, τὸν γινώσκοντα ἑαυτὸν κατὰ τὸν νοῦν ἐκεῖνον γινόμενον· καὶ κείνῳ ἑαυτὸν 10 νοεῖν αὐτὸ οὐχ ὡς ἄνθρωπον ἔτι, ἀλλὰ παντελῶς ἄλλον γενόμενον καὶ συναρπάσαντα ἑαυτὸν εἰς τὸ ἄνω μόνον ἐφέλκοντα τὸ τῆς ψυχῆς ἄμεινον, ὃ καὶ δύναται μόνον πτεροῦσθαι πρὸς νόησιν, ἵνα τις ἐκεῖ παρακαταθεοῖτο ἃ εἶδε. Τὸ δὲ διανοητικὸν ὅτι διανοητικὸν ἄρα οὐκ εἶδε, καὶ ὅτι σύνεσιν τῶν ἔξω 15 λαμβάνει, καὶ ὅτι κρίνει ἃ κρίνει, καὶ ὅτι τοῖς ἐν ἑαυτῷ κανό-

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

3. 44-45 cf. *Procl.* in *Tim.* 77 b, t. I, p. 251, 18-19 : νοῦς δὲ ἡμῶν βασιλεὺς, αἴσθησις δὲ ἄγγελος, φησὶν ὁ μέγας Πλωτῖνος.

3. 44 = Plat. *Phileb.* 28 c 7

4. 13 cf. Plat. *Phaedr.* 246 c 1

3. 42 ση' BRC

3. 42 αὐτῷ (scil. προσχρώμεθα) : αὐτὸ A(ω A³mg)E προνεύειν B 43 αὐτόν² : αὐτὸ U τὸ : τὰ x

4. 2/3 ἢ . . ἢ . . ἢ καὶ aut . . aut . . uel 3 ἢ¹ del. Br. 4 γινώσκουμεν R 5 αὐ- τοῦς BUC : αὐτοὺς x ἑαυτοὺς w τῷ¹ coniungendum cum μαθεῖν <ὡς> τὰ Sleeman, *Class. Quart.* 22, 1928, 30 <τῷ> τὰ suspic. Cilento τῷ τοιούτῳ² del. Steinhart, *Meletemata* 1840, 54 Cr.(ed. Paris.)Ki.* , fortasse correctio ad τοιούτῳ¹ 6 τὴν om. U γινώσκουσαν R τοιοῦτον wRU : τοιοῦτο BJC 7 αὐτῆς U 8 τὸ μὲν *partim* wBR^{ac}(γ R^{2s}) JUCPe. : τὸν R^{pc}Ciz. Pe. mgCr.* γινώσκοντα B^{pc}(γ² ins.)R γινώσκοντα <κατὰ> Harder 9 τὸν¹ : τὸ Pe. mg γινώσκοντα BRC 10 καὶ κείνο R καὶ κείνον J 12 αὐτόν x 14 παρακαταθεῖτο Cr.* εἶδε A : εἶδεν JUC ἴδε ER ἴδεν B *noiii* Fic. διανοητικὸν (sic) B 15 ἄρα E εἶδε AJC : εἶδεν U ἴδε ER ἴδεν B οἶδε Cr.* *noiii* Fic. σύνεσιν : σύνεστι C 16 κρί- νει¹ : ἀνακρίνει Steinhart, *Meletemata* 1840, 55 κρίνει² : ἀνακρίνει Pe. καὶ ὅτι² del. Mü.* ἑαυτῷ : αὐτῷ R αὐτῷ Ki.*

σιν, οὐς παρὰ τοῦ νοῦ ἔχει, καὶ ὡς ἔστι τι βέλτιον αὐτοῦ, ὃ οὐ ζητεῖ, ἀλλ' ἔχει πάντως δήπου; Ἄλλ' ἄρα τί ἐστὶν αὐτὸ [ὃ] οὐκ οἶδεν ἐπιστάμενον οἷον ἐστὶ καὶ οἶα τὰ ἔργα αὐτοῦ;
 20 Εἰ οὖν λέγοι, ὅτι ἀπὸ νοῦ ἐστὶ καὶ δεύτερον μετὰ νοῦν καὶ εἰκῶν νοῦ, ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα οἷον γεγραμμένα, ὡς ἐκεῖ ὁ γράφων καὶ ὁ γράψας, ἄρ' οὖν στήσεται μέχρι τούτων ὁ οὕτως ἑαυτὸν ἐγνωκῶς, ἡμεῖς δὲ ἄλλη δυνάμει προσχρησάμενοι νοῦν αὐτὸν γινώσκοντα ἑαυτὸν κατοψόμεθα ἢ
 26 ἐκεῖνον μεταλαβόντες, ἐπείπερ κακείνος ἡμέτερος καὶ ἡμεῖς ἐκεῖνου, οὕτω νοῦν καὶ αὐτοὺς γνωσόμεθα; Ἡ ἀναγκαῖον οὕτως, εἴπερ γνωσόμεθα, ὃ τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐν νῷ «αὐτὸ ἑαυτό». Ἔστι δὴ νοῦς τις αὐτὸς γεγονῶς, ὅτε τὰ ἄλλα ἀφείσ ἑαυτοῦ τούτῳ καὶ τούτον βλέπει, αὐτῷ δὲ ἑαυτόν. Ὡς δὴ
 30 οὖν νοῦς ἑαυτὸν ὁρᾷ.

5. Ἄρ' οὖν ἄλλῳ μέρει ἑαυτοῦ ἄλλο μέρος αὐτοῦ καθορᾷ; Ἄλλ' οὕτω τὸ μὲν ἔσται ὁρῶν, τὸ δὲ ὁρώμενον· τοῦτο δὲ οὐκ «αὐτὸ ἑαυτό». Τί οὖν, εἰ πᾶν τοιοῦτον οἷον ὁμοιομερὲς εἶναι, ὥστε τὸ ὁρῶν μηδὲν διαφέρειν τοῦ ὁρωμέ-
 5 νου; Οὕτω γὰρ ἰδὼν ἐκεῖνο τὸ μέρος αὐτοῦ ὃν ταῦτόν αὐτῷ εἶδεν ἑαυτόν· διαφέρει γὰρ οὐδὲν τὸ ὁρῶν πρὸς τὸ ὁρώμενον. Ἡ πρῶτον μὲν ἄτοπος ὁ μερισμὸς ἑαυτοῦ· πῶς γὰρ καὶ μεριεῖ; οὐ γὰρ δὴ κατὰ τύχην· καὶ ὁ μερίζων δὲ τίς; ὁ ἐν τῷ θεωρεῖν τάπτων ἑαυτόν ἢ ὁ ἐν τῷ θεωρεῖσθαι;
 10 Εἶτα πῶς ἑαυτὸν γινώσεται ὁ θεωρῶν ἐν τῷ θεωρουμένῳ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

5. 1 cf. *Augustin.* de Trinitate X 4, 6, PL 42, 976

5. 3 ση' wBR

4. 17 τι om. U 17/18 ὃ οὐ A^{3ms}(= Fic.)R^{2ms}(+ ζητεῖ)Cr.* : οὐ Enn. ὃ Pe.
 18 ἄρα ABRC : ἄρα EJU 19 ὃ (correctio ad 17 falso inserta) del. Theiler Harder Cilento οἶδεν : εἶδεν AU ἐστὶν BJU 20 λέγει wU ἐστὶν J
 20 νοῦν : νοῦ C 22 ὡς : ὄν Harder 23 ὃ AE⁸BJUC : om. ER ἐγνωκῶς ;
 interpung. Cr.* 24 ἑαυτόν : ἐτόν (sic) B 26 αὐτοὺς BxU : αὐτοὺς A^{3c}(spir. mut.)EC^{3c}(spir. mut.) 27 ποτέ wPe.* 28 ἑαυτόν A^{3c}(veras.)E 29 αὐ-
 τῷ Ki.* 29/20 ὡς - ὁρᾷ delendum suspic. Mü.

5. 1 ἄλλο : ἄλλον E 1 et 5 αὐτοῦ (ipsius) : αὐτοῦ Ki.* 5 post ὃν inter-
 pung. wBR^{3c}(eras.)JUC ideoque fortasse αὐτοῦ ὃν coniungendum αὐτῷ BRU :
 αὐτῷ C αὐτὸ A(ω A¹⁸)EJ 6 εἶδεν AJU : ἴδεν EBRC 7 ἑαυτοῦ : αὐτοῦ A
 αὐτοῦ E 9 ὃ² om. R

τάξας ἑαυτὸν κατὰ τὸ θεωρεῖν ; οὐ γὰρ ἦν ἐν τῷ θεωρου-
 μένῳ τὸ θεωρεῖν. Ἡ γνοὺς ἑαυτὸν οὕτω θεωρούμενον, ἀλλ'
 οὐ θεωροῦντα, νοήσει· ὥστε οὐ πάντα οὐδὲ ὅλον γνώσε-
 ται ἑαυτὸν· ὃν γὰρ εἶδε, θεωρούμενον, ἀλλ' οὐ θεωροῦντα
 εἶδε· καὶ οὕτως ἔσται ἄλλον, ἀλλ' οὐχ ἑαυτὸν ἑωρακώς. Ἡ 15
 προσθήσει παρ' αὐτοῦ καὶ τὸν τεθεωρηκότα, ἵνα τέλειον
 αὐτὸν ἦ νενοηκώς. Ἀλλ' εἰ καὶ τὸν τεθεωρηκότα, ὁμοῦ καὶ
 τὰ ἑωραμένα. Εἰ οὖν ἐν τῇ θεωρίᾳ ὑπάρχει τὰ τεθεωρημένα,
 εἰ μὲν τύποι αὐτῶν, οὐκ αὐτὰ ἔχει· εἰ δ' αὐτὰ ἔχει, οὐκ
 ἰδὼν αὐτὰ ἐκ τοῦ μερίσαι αὐτὸν ἔχει, ἀλλ' ἦν πρὶν μερίσαι 20
 ἑαυτὸν καὶ θεωρῶν καὶ ἔχων. Εἰ τοῦτο, δεῖ τὴν θεωρίαν
 ταῦτόν εἶναι τῷ θεωρητῷ, καὶ τὸν νοῦν ταῦτόν εἶναι τῷ
 νοητῷ· καὶ γὰρ, εἰ μὴ ταῦτόν, οὐκ ἀλήθεια ἔσται· τύπον γὰρ
 ἔξει ὁ ἔχων τὰ ὄντα ἕτερον τῶν ὄντων, ὅπερ οὐκ ἔστιν
 ἀλήθεια. Τὴν ἄρα ἀλήθειαν οὐχ ἑτέρου εἶναι δεῖ, ἀλλ' ὁ 25
 λέγει, τοῦτο καὶ εἶναι. Ἐν ἄρα οὕτω νοῦς καὶ τὸ νοητόν
 καὶ τὸ ὄν καὶ πρῶτον ὄν τοῦτο καὶ δὴ καὶ πρῶτος νοῦς τὰ
 ὄντα ἔχων, μᾶλλον δὲ ὁ αὐτὸς τοῖς οὖσι. Ἀλλ' εἰ ἡ νόησις
 καὶ τὸ νοητόν ἔν, πῶς διὰ τοῦτο τὸ νοοῦν νοήσει ἑαυτό ;
 Ἡ μὲν γὰρ νόησις οἶον περιέξει τὸ νοητόν, ἢ ταῦτόν τῷ 30
 νοητῷ ἔσται, οὕτω δὲ ὁ νοῦς δῆλος ἑαυτὸν νοῶν. Ἀλλ' εἰ
 ἡ νόησις καὶ τὸ νοητόν ταῦτόν — ἐνέργεια γὰρ τις τὸ νοη-
 τόν· οὐ γὰρ δὴ δύναμις — οὐδέ γε νοητόν — οὐδέ ζωῆς
 χωρὶς οὐδ' αὖ ἐπακτόν τὸ ζῆν οὐδέ τὸ νοεῖν ἄλλῳ ὄντι,
 οἶον λίθῳ ἢ ἀψύχῳ τινί — καὶ οὐσία ἢ πρώτη τὸ νοητόν· 35
 εἰ οὖν ἐνέργεια, καὶ ἡ πρώτη ἐνέργεια καὶ καλλίστη δὴ
 νόησις ἂν εἴη καὶ οὐσιώδης νόησις· καὶ γὰρ ἀληθεστάτη·

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

5. 13-14 cf. *Augustin. de Trinitate* X 4, 6, PL 42, 976

5. 26 cf. *Aristot. metaph.* A 7, 1072 b 21-22

5. 11/12 οὐ — θεωρεῖν om. C 13/14 νοήσει — θεωροῦντα iter. J 14 εἶδε AJ
 U : ἴδε EBRC 15 εἶδε w : εἶδεν JU ἴδε BRC 16 αὐτοῦ A^{ac}(spir. mut.) Ex
 U : αὐτοῦ BCCr.* 16/17 ἵνα — τεθεωρηκότα om. U 16 τέλειον Ki.* 17 αὐ-
 τὸν APe.* 18 ἑωραμένα B 19 ἔχει² : ἔχοι wPe.* 20 αὐτόν (obiectum ad
 μερίσαι) BUC : αὐτόν A^{ac}(spir. mut.) Ex ἦν : ἡ B 23 ἀλήθεια Pe.* : ἀληθεία
 Enn. 25 ἄρα : γὰρ Harder ἕτερον x εἶναι δεῖ transp. APe.* δ :
 ὅτι U 26 ἐν : ἐάν R 33 οὐδέ γε νοητόν scil. ἂν ἦν Cilento recte νοητόν
 οὐδέ del. Ki.*, sed testatur Epistola § 61 35 καὶ : καὶ ἡ R 36 καὶ² om. U

νόησις δὴ τοιαύτη καὶ πρώτη οὐσα καὶ πρώτως νοῦς ἂν εἴη
 ὁ πρῶτος· οὐδὲ γὰρ ὁ νοῦς οὗτος δυνάμει οὐδ' ἕτερος μὲν
 40 αὐτός, ἢ δὲ νόησις ἄλλο· οὕτω γὰρ ἂν πάλιν τὸ οὐσιώδες
 αὐτοῦ δυνάμει. Εἰ οὖν ἐνέργεια καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ ἐνέργεια,
 ἐν καὶ ταυτὸν τῇ ἐνεργείᾳ ἂν εἴη· ἐν δὲ τῇ ἐνεργείᾳ τὸ ὄν
 καὶ τὸ νοητόν· ἐν ἅμα πάντα ἔσται, νοῦς, νόησις, τὸ νοητόν.
 Εἰ οὖν ἡ νόησις αὐτοῦ τὸ νοητόν, τὸ δὲ νοητόν αὐτός, αὐτὸς
 45 ἄρα ἑαυτὸν νοήσει· νοήσει γὰρ τῇ νοήσει, ὅπερ ἦν αὐτός,
 καὶ νοήσει τὸ νοητόν, ὅπερ ἦν αὐτός. Καθ' ἐκάτερον ἄρα
 ἑαυτὸν νοήσει, καθότι καὶ ἡ νόησις αὐτὸς ἦν, καὶ καθότι τὸ
 νοητόν αὐτός, ὅπερ ἐνόει τῇ νοήσει, ὃ ἦν αὐτός.

6. Ὁ μὲν δὴ λόγος ἀπέδειξεν εἶναι τι τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ
 κυρίως νοεῖν. Νοεῖ οὖν ἄλλως μὲν ἐπὶ ψυχῆς ὄν, ἐπὶ δὲ
 τοῦ νοῦ κυριώτερον. Ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἐνόει ἑαυτὴν ὅτι
 ἄλλον, ὁ δὲ νοῦς ὅτι αὐτὸς καὶ οἶος αὐτὸς καὶ ὅστις καὶ
 5 ἐκ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ ἐπιστρέφων εἰς αὐτόν. Τὰ γὰρ
 ὄντα ὁρῶν ἑαυτὸν ἑώρα καὶ ὁρῶν ἐνεργείᾳ ἦν καὶ ἡ ἐνέργεια
 αὐτός· νοῦς γὰρ καὶ νόησις ἐν· καὶ ὅλος ὄλω, οὐ μέρει ἄλλο
 μέρος. Ἄρ' οὖν τοιοῦτον ὁ λόγος ἔδειξεν, οἶον καὶ ἐνέργειαν
 πιστικὴν ἔχειν; Ἡ ἀνάγκη μὲν οὕτως, πειθῶ δὲ οὐκ ἔχει·
 10 καὶ γὰρ ἡ μὲν ἀνάγκη ἐν νῶ, ἡ δὲ πειθῶ ἐν ψυχῇ. Ζητοῦ-
 μεν δὴ, ὡς εἰκεν, ἡμεῖς πεισθῆναι μᾶλλον ἢ νῶ καθαρῶ
 θεᾶσθαι τὸ ἀληθές. Καὶ γὰρ καὶ ἕως ἡμῶν ἄνω ἐν νοῦ φύ-
 σει, ἤρκούμεθα καὶ ἐνοοῦμεν καὶ εἰς ἐν πάντα συνάγοντες
 ἐωρῶμεν· νοῦς γὰρ ἦν ὁ νοῶν καὶ περὶ αὐτοῦ λέγων, ἡ δὲ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

5. 40 ση' wBR 45 ση' C 6. 1 ση' wR 9 ση' BRC

5. 38 δὴ : δὲ Ki.* καὶ πρώτη οὐσα : οὐσα καὶ πρώτη R πρώτως cum οὐσα
 coniungendum, nam post πρώτως interpung. Enn. 39 ὁ¹ A¹ om. A 41 ἐνε-
 ρεία (bis) suspic. Cr. ἡ A¹BxUC : om. w 43 ἐν <ἄρα> Ki.* 45 ἦν αὐτός
 transp. J 47 καὶ² om. U 48 νοεῖ A^{2c}(ε add. et acc. mut. A¹)E
 6. 2 νοεῖν : νοοῖν F^{3mg}(= Fic.)R^{2mg}Ki.* 4 καὶ οἶος αὐτός om. B 5 ἑαυ-
 τοῦ : αὐτοῦ x αὐτόν BJU : αὐτόν RC^{2c}(spir. mut.) ἑαυτόν wPe.* 6 ἦν : ἡ B
 7 καὶ¹ : καὶ ἡ x ὅλος A^{2c}BxUC : ὅλος A^{2c}(ω in o mut., postea supra s scr. v A³)E
 7 ὄλω A(ον A^{3s}) ἄλλο : ἀλλὰ E 9 πιστικὴν Ki.* ἀνάγκη (scil. ἐστὶ)A(vins.
 A³)EBxUC : ἀνάγκην A^{2c}Ki.* οὕτω U ἔχει ; interpung. Cilento 11 δὴ :
 δέ C 12 θεᾶσθαι A^{2c}(σα eras., acc. mut.)E 14 ὁ νοῶν BxUC : ὁ νοῶν ἀνθῶν
 A^{2c}(ἀνθῶν cancell.) ἀνθῶν E(ante add. ὁ νοῶν E³) fortasse ἀνθῶν (correctio arche-
 typi) pro ὁ νοῶν recipiendum αὐτοῦ A^{2c}(spir. mut.)ExC^{2c}(spir. mut.) : αὐτοῦ
 BUCr.*

ψυχὴ ἡσυχίαν ἤγε συγχωροῦσα τῷ ἐνεργήματι τοῦ νοῦ. 15
 Ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα γεγενήμεθα πάλιν αὐ καὶ ἐν ψυχῇ, πειθῶ
 τινα γενέσθαι ζητοῦμεν, οἷον ἐν εἰκόνι τὸ ἀρχέτυπον θεω-
 ρεῖν ἐθέλοντες. Ἴσως οὖν χρή τὴν ψυχὴν ἡμῶν διδάξαι,
 πῶς ποτε ὁ νοῦς θεωρεῖ ἑαυτὸν, διδάξαι δὲ τοῦτο τῆς 20
 ψυχῆς, ὃ νοερὸν πως, διανοητικὸν αὐτὸ τιθέμενοι καὶ τῇ
 ὀνομασίᾳ ὑποσημαίνοντες νοῦν τινα αὐτὸ εἶναι ἢ διὰ νοῦ
 τὴν δύναμιν καὶ παρὰ νοῦ αὐτὸ ἴσχειν. Τούτῳ τοίνυν γινώσ-
 κειν προσήκει, ὡς καὶ αὐτῷ ὅσα ὄρα γινώσκει καὶ οἶδεν ἃ
 λέγει. Καὶ εἰ αὐτὸς εἴη ἃ λέγει, γινώσκοι ἂν ἑαυτὸ οὕτω.
 Ὅντων δὲ ἢ ἄνωθεν αὐτῷ γινομένων ἐκείθεν, ὅθεν περ καὶ 25
 αὐτό, συμβαίνοι ἂν καὶ τούτῳ λόγῳ ὄντι καὶ συγγενῇ λαμβά-
 νοντι καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ἴχνεσιν ἐφαρμόττοντα οὕτω τοι
 γινώσκειν ἑαυτό. Μεταθέτω τοίνυν καὶ ἐπὶ τὸν ἀληθῆ νοῦν
 τὴν εἰκόνα, ὅς ἦν ὁ αὐτὸς τοῖς νοουμένοις ἀληθέσι καὶ
 ὄντως οὔσι καὶ πρώτοις, καὶ ὅτι μὴ οἷόν τε τοῦτον τὸν 30
 τοιοῦτον ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶναι· ὥστε εἴπερ ἐν ἑαυτῷ ἐστὶ καὶ
 σὺν ἑαυτῷ καὶ τοῦτο, ὅπερ ἐστί, νοῦς ἐστὶν — ἀνόητος δὲ
 νοῦς οὐκ ἂν ποτε εἴη — ἀνάγκη συνεῖναι αὐτῷ τὴν γνώσιν
 ἑαυτοῦ, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ οὗτος, καὶ οὐκ ἄλλο αὐτῷ τὸ ἔργον
 καὶ ἡ οὐσία ἢ τὸ νῶ μόνον εἶναι. Οὐ γὰρ δὴ πρακτικὸς γε 35
 οὗτος· ὡς πρὸς τὸ ἔξω βλέποντι τῷ πρακτικῷ καὶ μὴ ἐν
 αὐτῷ μένοντι εἴη ἂν τῶν μὲν ἔξω τις γνώσις, ἀνάγκη δὲ
 οὐκ ἔνεστιν, εἴπερ τὸ πᾶν πρακτικὸς εἴη, γινώσκειν ἑαυτόν.
 Ὡς δὲ μὴ πράξις — οὐδὲ γὰρ ὄρεξις τῷ καθαρῷ νῷ ἀπόν-

Enn = w(= AE) B x(= RJ) U C

6. 15 οἶμαι (οἷον B) ἀκολουθία AB 35 ση' wBR

6. 15 ἤγεν B ἐνεργήματι A^{ec}(γῆ in ras.)EJU : ἐνέρματι BRC 16 ἐν : ἐν
 τῇ U 22 τούτῳ (scil. τῷ νῷ)BxUC : τοῦτο wPe.* 22/23 γινώσκειν (γινώσ-
 κειν JU) προσήκει transp. C 23 αὐτῷ BxUC : αὐτὸ wR^{2mg}Pe.* γινώσκει (sub-
 iectum τὸ διανοητικόν) wBUC : αὐτῷ γινώσκει J αὐτῷ γινώσκει R οἶδεν : εἶ-
 δεν U 24 αὐτὸς (i. e. τὸ διανοητικόν = ὁ ἄνθρωπος, cf. V 3, 3, 35) wBR^{ac}(s can-
 cell.)JUC : αὐτὸ Ki.* γινώσκοι R ἑαυτῷ A^{ec}(ω eras., ὁ scr.)E οὕτως U
 26 τοῦτο C 27 αὐτῷ Cr.* ἐφαρμόττοντα masculinum pro neutro defendit
 Cilento : ἐφαρμόττοντι Ki.* 28 γινώσκειν R ἑαυτῷ E 29 ἀληθέσιν J
 30/31 τὸν τοιοῦτον om. x 32 ἐστί : ἐστὶν J δέ : δὲ ὁ R 34 αὐτῷ¹ : αὐτῷ
 Ki.* 35 μόνον A^{ec}(prob., ω eras., ὁ scr. A¹)E οὐ in ras. A¹ πραγμα-
 τικὸς J γε Ki.* : τε Enn. 36 τὸ : τῷ A^{ec}(ω eras., ὁ A¹)EC 37 αὐτῷ
 ExC : αὐτῷ ABU 38 γινώσκειν BRC

40 τος — τούτῳ ἢ ἐπιστροφή πρὸς αὐτὸν οὐσα οὐ μόνον εὐλο-
γον ὑποδείκνυσιν τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν αὐτοῦ
τὴν γνῶσιν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἴη πράξεως ἀπηλ-
λαγμένῳ καὶ ἐν νῶ ὄντι ;

7. Ἀλλὰ τὸν θεὸν θεωρεῖ, εἵπομεν ἂν. Ἀλλ' εἰ τὸν
θεὸν γινώσκει αὐτὸν τις ὁμολογήσει, καὶ ταύτῃ συγχωρεῖν
ἀναγκασθήσεται καὶ ἑαυτὸν γινώσκειν. Καὶ γὰρ ὅσα ἔχει
παρ' ἐκείνου γινώσεται, καὶ ἃ ἔδωκε, καὶ ἃ δύναται ἐκείνος.
5 Ταῦτα δὲ μαθὼν καὶ γνοὺς καὶ ταύτῃ ἑαυτὸν γινώσεται·
καὶ γὰρ ἐν τι τῶν δοθέντων αὐτός, μᾶλλον δὲ πάντα τὰ
δοθέντα αὐτός. Εἰ μὲν οὖν κάκεινο γινώσεται καὶ τὰς
δυνάμεις αὐτοῦ μαθὼν, καὶ ἑαυτὸν γινώσεται ἐκεῖθεν γενό-
μενος καὶ ἃ δύναται κομισάμενος· εἰ δὲ ἀδυνατήσῃ ἰδεῖν
10 σαφῶς ἐκείνον, ἐπειδὴ τὸ ἰδεῖν ἴσως αὐτὸ ἐστὶ τὸ ὁρώμενον,
ταύτῃ μάλιστα λείποιτ' ἂν αὐτῷ ἰδεῖν ἑαυτὸν καὶ εἰδέναί,
εἰ τὸ ἰδεῖν τοῦτό ἐστὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ὁρώμενον. Τί γὰρ
ἂν καὶ δοίημεν αὐτῷ ἄλλο ; Ἡσυχίαν, νῆ Δία. Ἀλλὰ νῶ
ἡσυχία οὐ νοῦ ἐστὶν ἔκστασις, ἀλλ' ἐστὶν ἡσυχία τοῦ νοῦ
15 σχολὴν ἄγουσα ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐνέργεια· ἐπεὶ καὶ τοῖς
ἄλλοις, οἷς ἐστὶν ἡσυχία ἐτέρων, καταλείπεται ἡ αὐτῶν
οἰκεία ἐνέργεια καὶ μάλιστα, οἷς τὸ εἶναι οὐ δυνάμει ἐστίν,
ἀλλὰ ἐνεργείᾳ. Τὸ εἶναι οὖν ἐνέργεια, καὶ οὐδέν, πρὸς ὃ ἡ
ἐνέργεια· πρὸς αὐτῷ ἄρα. Ἐαυτὸν ἄρα νοῶν οὕτω πρὸς
20 αὐτῷ καὶ εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐνέργειαν ἴσχει. Καὶ γὰρ εἴ τι
ἐξ αὐτοῦ, τῷ εἰς αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ. Ἔδει γὰρ πρῶτον
ἑαυτῷ, εἶτα καὶ εἰς ἄλλο, ἢ ἄλλο τι ἦκειν ἀπ' αὐτοῦ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

7. 2 ση' C 14 ση' C ση' τίς ἢ τοῦ νοῦ ἡσυχία wBR

6. 40 αὐτὸν A^{ac}(spir. mut.)EBxC^{ac}(spir. mut.) : αὐτὸν UCr.* 41 τὴν ἑαυτοῦ
del. Vo.* αὐτοῦ : αὐτοῦ UCr.Ki.Mü. ἑαυτοῦ Vo.*

7. 2 γινώσκοι R(ειν R^{2s}) ὁμολογήσοι A 4 ἔδωκεν BC^{ac}(εν in ε mut.)
7 κάκεινον Cr.(ed. Paris.)Ki.* 8 δυνάμει E^{ac}(ς E^s) post μαθῶν interpungi-
mus cum Enn. Cilento, ante uero Ki.* 10 ἐστὶ : ἐστὶν εἶναι Harder 12 εἰ :
καὶ U ἐστὶν U τὸ² articulus ad εἶναι αὐτός J 13 ἄλλον B 14 ἔκ-
τασις C 15 ἄγουσα coniungendum cum 14 ἡσυχία² 16 ἐστὶ U 18 τὸ-
ἐνέργεια E^{ms} om. E οὖν <νοῦ> Harder ἢ : ἦν x ἢ Cr. 19 et 20 αὐτῷ (bis)
BUC : αὐτῷ A^{ac}(spir. mut.)Ex 21 αὐτοῦ A^{ac}(spir. mut.)ExC : αὐτοῦ BU αὐ-
τὸν : αὐτὸν Cr.* ante ἐν add. καὶ R^{2s} πρῶτον : πρῶτον ἐν JKi.*, sed cf.
V 3, 8, 11

ὁμοιούμενον αὐτῷ, οἶον καὶ πυρὶ ἐν αὐτῷ πρότερον ὄντι
 πυρὶ καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχοντι πυρὸς οὕτω τοι καὶ ἵχνος
 25 αὐτοῦ δυνηθῆναι ποιῆσαι ἐν ἄλλῳ. Καὶ γὰρ αὐ καὶ ἔστιν
 ὁ μὲν νοῦς ἐν αὐτῷ ἐνέργεια, ἡ δὲ ψυχὴ τὸ μὲν ὅσον πρὸς
 νοῦν αὐτῆς οἶον εἴσω, τὸ δ' ἔξω νοῦ πρὸς τὸ ἔξω. Κατὰ
 θάτερα μὲν γὰρ ὁμοίωται ὅθεν ἦκει, κατὰ θάτερα δὲ καίτοι
 ἀνομοιωθεῖσα ὁμως ὁμοίωται καὶ ἐνταῦθα, εἴτε πράττοι,
 30 εἴτε ποιῶν· καὶ γὰρ καὶ πράττουσα ὁμως θεωρεῖ καὶ ποιούσα
 εἶδη ποιεῖ, οἶον νοήσεις ἀπηρτισμένας, ὥστε πάντα εἶναι
 ἵχνη νοήσεως καὶ νοῦ κατὰ τὸ ἀρχέτυπον προϊόντων καὶ
 μιμουμένων τῶν μὲν ἐγγυὲς μᾶλλον, τῶν δὲ ἐσχάτων ἀμυδρὰν
 ἀποσφζόντων εἰκόνα.

8. Ποιὸν δὲ τί ὄρα τὸ νοητὸν ὁ νοῦς, καὶ ποιὸν τί ἑαυ-
 τόν; Ἡ τὸ μὲν νοητὸν, οὔτε δεῖ ζητεῖν, οἶον τὸ ἐπὶ τοῖς
 σώμασι χρῶμα ἢ σχῆμα· πρὶν γὰρ ταῦτα εἶναι, ἔστιν ἐκεῖνα·
 καὶ ὁ λόγος δὲ ὁ ἐν τοῖς σπέρμασι τοῖς ταῦτα ποιούσιν οὐ
 5 ταῦτα· ἀόρατα γὰρ τῇ φύσει καὶ ταῦτα, καὶ ἔτι μᾶλλον
 ἐκεῖνα. Καὶ ἔστι φύσις ἡ αὐτὴ ἐκείνων καὶ τῶν ἐχόντων,
 οἶον ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ σπέρματι καὶ ἡ ἔχουσα ψυχὴ ταῦτα.
 Ἄλλ' ἡ μὲν οὐχ ὄρα ἃ ἔχει· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ ἐγέννησεν, ἀλλ'
 ἔστι καὶ αὐτὴ εἶδωλον καὶ οἱ λόγοι· ὅθεν δὲ ἦλθε, τὸ ἐν-
 10 αργὲς καὶ τὸ ἀληθινὸν καὶ τὸ πρῶτως, ὅθεν καὶ ἑαυτοῦ ἔστι
 καὶ αὐτῷ· τοῦτο δ' ἐὰν μὴ ἄλλου γένηται καὶ ἐν ἄλλῳ, οὐδὲ
 μένει· εἰκόνη γὰρ προσήκει ἑτέρου οὐσαν ἐν ἑτέρῳ
 γίνεσθαι, εἰ μὴ εἴη ἐκείνου ἐξηρητημένη· διὸ οὐδὲ βλέπει,

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

8. 12-13 = Plat. Tim. 52 c 2-4

7. 23 αὐτῷ R αὐτῶ R 24 τοι : τὸ Ki.* 25 αὐτοῦ Cr.* 26 αὐτῷ A^{ac}(spir.
 mut.)E ἐνέργει E 29 ἀνομοιωθεῖσα wBR^{2ms}JUC : ἀνομοιωθεῖσα R πράτ-
 τει C(oi C^s) 30 ποιεῖ C(oi C^s) καὶ^s om. U 31 εἶδη ποιεῖ : εἴτε ποιῶν E
 εἰδοποιεῖ J ἀπηρτισμένας J 31 /32 εἶναι ἵχνη transp. C^{ac}(β. . a C^s)
 8. 1 τί¹ wR : τι BJUCPe.* τί² scripsimus : τι Enn.* 2 τὸ μὲν i. e. ποιὸν
 subiectum, νοητὸν praedicatum οὔτε Enn. Pe.^{ms} : οὐδὲ Pe.* 3 ἐκεῖνα wB
 R^{2ms}UC : εἰκόνα x 4 ταῦτα et 5 ταῦτα¹ nempe χρῶμα et σχῆμα 5 ταῦτα¹
 J Harder : ταῦτά wBRUCPe.* post φύσει interpung. Br., codicum autem nul-
 lus, sed omnes post ταῦτα² ταῦτα² et 7 ταῦτα nempe τὰ σπέρματα eadem fere
 atque ὁ λόγος ὁ ἐν τοῖς σπέρμασι 7 τῷ σπέρματι : τοῖς σπέρμασι Harder 8 ἡ
 (scil. ψυχῇ)wBR^{2s}UC : ὁ x αὐτὴν C ἐγέννησε J 9 ἔστιν B αὐτὴ x
 9 ἦλθεν BC 10 ἀληθινὸν wBRJ^{ms}UC : ἀληθὲς J ἔστιν B 11 αὐτῷ BU
 C : αὐτῷ A^{ac}(spir. mut.)Ex δ' ἐὰν scripsimus : δὲ ἂν Enn.*, sed Plotinus non
 solet scribere ἂν pro ἐὰν 13 γίνεσθαι J εἰ : //εἰ A

but in actuality, and has no intermediary between itself and its action. ⁷⁸If it is of this description, it performs its action only looking at itself ^{7. 19-20} and in itself, not outside, so that it is acting while at rest from the things that are outside it. ⁷⁹As for the soul, the action of that part of her which ²⁶⁻²⁸ inclines towards mind is internal, while the action of that part of her which inclines towards sense is external, because she resembles both sides. ⁸⁰All ³¹⁻³² things are the action of mind and the action of the effects of mind. Mind resembles the actions of mind. ⁸¹Of the effects of mind, however, some ⁸³⁻⁸⁴ resemble the action of mind strongly, some only weakly, for every effect near the action of mind resembles it strongly, whereas what is distant from it resembles it weakly.

⁸²Someone may say: How does mind see itself and how does it see the ^{8. 1-2} intelligible? ⁸³We reply: The intelligible there is not like the intelligibles ²⁻³ that are in the body, such as colour and shape, for those intelligibles are prior to these bodily ones. ⁸⁴Also the nature that is in the elements which ⁴⁻⁵ receive these intelligibles is not itself the intelligibles, for that nature is invisible, whereas the bodily intelligibles are visible. ⁸⁵The nature of those ⁵⁻⁶ intelligibles is the intelligibles themselves, which are invisible, because they and their natures are one thing. Therefore mind sees itself and what it possesses, because it is its own action; it and its action are one thing. ⁸⁶Now the sensory nature does not see what it possesses, because it is not ⁸⁻⁹ the maker of what it possesses. For it is an image and a likeness, and its powers too are a likeness of that lofty power. ⁸⁷The true, manifest, and ⁹⁻¹¹ primal power is above this world. So the intelligible which is in that upper world comes to belong to mind, is borne on it, and is itself mind, for the bearer and the borne are one thing.

⁸⁸If soul has not taken from mind a growing life and a sensory life, then ^{8. 29-35} she is doubtless richer in an intellectual life that is more than the life of the mind. ⁸⁹What is in mind is the first action and the first light. It is ³⁵⁻³⁷ that which first illuminates itself and is simultaneously the giver and the receiver of life from itself. ⁹⁰It is the true intelligible, the intelligent, and ³⁸⁻³⁹ the intelligence. It is that which sees itself without needing anything else in order to establish its own essence. ⁹¹It is content to see what its own self ³⁹⁻⁴¹ sees, for it sees itself and sees the things simultaneously, and is that which we know. ⁹²It knows itself by the knowledge which it has given us: other- ⁴¹⁻⁴³ wise how would we be able to describe it as we do? ⁹³Because of these opi- ⁴⁴⁻⁴⁷ nions which we have mentioned, we attach the knowledge of soul to the knowledge of mind. For soul is a picture and an image of mind, and a radiance from mind.

⁹⁴The radiance is linked to mind, and is not in anything else but is in ^{9. 16-17} and about mind. Soul is the place of mind. ⁹⁵Just as the air is the place of the ¹⁸⁻¹⁹ sun's light, so is the pure soul the place of the mind's light. ⁹⁶Hence we ¹⁹⁻²⁰ say that soul is capable of seeing herself, because she is a light of the mind's light, and is capable of being seen by another like her. ⁹⁷When soul wishes ²⁰⁻²² to know mind, she uses this syllogism which we have described, whereas mind, when it wishes to know itself, does not need to syllogize in order to know itself, because it is mind perpetual and simple, not needing to divide into parts for knowledge of itself, but knowing itself in the way of the simple.

ἄτε δὴ φῶς ἱκανὸν οὐκ ἔχον, κὰν βλέπη δέ, τελειωθὲν ἐν
 15 ἄλλῳ ἄλλο καὶ οὐχ αὐτὸ βλέπει. Ἄλλ' οὖν τούτων ἐκεῖ
 οὐδέν, ἀλλ' ὄρασις καὶ τὸ ὄρατόν αὐτῇ ὁμοῦ καὶ τοιοῦτον τὸ
 ὄρατόν οἶον ἢ ὄρασις, καὶ ἢ ὄρασις οἶον τὸ ὄρατόν. Τίς οὖν
 αὐτὸ ἐρεῖ οἶόν ἐστιν; Ὁ ἰδῶν νοῦς δὲ ὄρα. Ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα
 ἢ ὄψις φῶς οὔσα, μᾶλλον δὲ ἐνωθεῖσα φωτί, φῶς ὄρα· χρώμα-
 20 τα γὰρ ὄρα· ἐκεῖ δὲ οὐ δι' ἑτέρου, ἀλλὰ δι' αὐτῆς, ὅτι μηδὲ
 ἔξω. Ἄλλῳ οὖν φωτί ἄλλο φῶς ὄρα, οὐ δι' ἄλλου. Φῶς
 ἄρα φῶς ἄλλο ὄρα· αὐτὸ ἄρα αὐτὸ ὄρα. Τὸ δὲ φῶς τοῦτο
 ἐν ψυχῇ μὲν ἐλλάμψαν ἐφώτισε· τοῦτο δ' ἐστὶ νοερὰν ἐποίησε·
 25 ἐστὶ τὸ ἴχνος τὸ ἐγγενόμενον τοῦ φωτὸς ἐν ψυχῇ, τοιοῦ-
 τον καὶ ἔτι κάλλιον καὶ μείζον αὐτὸ νομίζων καὶ ἐναργέστε-
 ρον ἐγγὺς ἂν γένοιο φύσεως νοῦ καὶ νοητοῦ. Καὶ γὰρ αὐ-
 καὶ ἐπιλαμφθὲν τοῦτο ζωὴν ἔδωκε τῇ ψυχῇ ἐναργεστέραν,
 ζωὴν δὲ οὐ γεννητικὴν· τὸναντίον γὰρ ἐπέστρεψε πρὸς
 30 ἑαυτὴν τὴν ψυχὴν, καὶ σκίδνασθαι οὐκ εἴασεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν
 ἐποίησε τὴν ἐν αὐτῷ ἀγλατᾶν· οὐ μὴν οὐδὲ αἰσθητικὴν,
 αὕτη γὰρ ἔξω βλέπει καὶ οὐ μᾶλλον αἰσθάνεται· ὁ δ' ἐκεῖνο
 τὸ φῶς τῶν ἀληθῶν λαβῶν οἶον βλέπει μᾶλλον τὰ ὄρατά,
 ἀλλὰ τὸναντίον. Λείπεται τοίνυν ζωὴν νοερὰν προσειλη-
 35 φέναι, ἴχνος νοῦ ζωῆς· ἐκεῖ γὰρ τὰ ἀληθῆ. Ἡ δὲ ἐν τῷ
 νῷ ζωὴ καὶ ἐνέργεια τὸ πρῶτον φῶς ἑαυτῷ λάμπον πρῶτως
 καὶ πρὸς αὐτὸ λαμπηδῶν, λάμπον ὁμοῦ καὶ λαμπόμενον,
 τὸ ἀληθῶς νοητόν, καὶ νοοῦν καὶ νοούμενον, καὶ ἑαυτῷ
 ὄρώμενον καὶ οὐ δεόμενον ἄλλου, ἵνα ἴδῃ, αὐτῷ αὐτάρκες

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

8. 35-36 cf. Aristot. metaph. A 7, 1072 b 27

8. 16 αὐτῇ scil. τῇ ψυχῇ τῇ ἄνω αὐτῇ ὁμοῦ transp. x 20 αὐτῆς BJUC :
 αὐτῆς A^{ac}(spir. mut.)ER 21 οὐ δι' ἄλλον om. U 22 αὐτὸ BJC : αὐτὸ A^{ac}(spir.
 mut.)ERU 23 ἐφώτισε wR : ἐφώτισεν BJUC^{ac}(εν in ε mut.) ἐποίησεν BJU
 24 ὁμοίωσεν BUC : ὁμοίωσεν ἐν x ὁμοίως ἐν w οὖν : οὐ U 26 αὐτὸν J
 26 /27 ἐνεργέστερον E 28 τούτῳ w ἔδωκεν B 29 ἐπέστρεψε C 30 ἀλλ'
 ἀγαπᾶν : ἀλλὰ γὰρ πᾶν R(ἀγαπᾶν R^{2mg}) 32 οὐ Enn. defendit Cilento : οὐ Ki.*
 del. Harder ὁ δ' : οὐδ' x 33 βλέπη U μᾶλλον Enn. et sic Fic. Ci-
 lento : <οὐ> μᾶλλον Ki.* 34 ἀλλὰ : ἀλλ' οὐ Taylor ἀλλὰ τὸναντίον sed con-
 traria directione nempe introrsus uidens 36 ἑαυτὸ R 37 αὐτὸ wB^{ac}(spir.
 mut.)xUC^{ac}(spir. mut.) : αὐτὸ Cr.* 38 ἑαυτοῦ x 39 οὐ : μὴ R^{2s} om. x
 39 αὐτῷ ABUC : αὐτῷ ER^{ac}(spir. mut.)J 39 /40 αὐτῷ - ἰδεῖν del. Harder

πρὸς τὸ ἰδεῖν — καὶ γὰρ ὁ ὄρα αὐτό ἐστι — γινωσκό- 40
 μενον καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῷ ἐκείνῳ, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν τὴν
 γνῶσιν αὐτοῦ δι' αὐτοῦ γίνεσθαι· ἢ πόθεν ἂν ἔσχομεν
 λέγειν περὶ αὐτοῦ; Τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον σαφέστερον μὲν
 ἀντιλαμβάνεσθαι αὐτοῦ, ἡμᾶς δὲ δι' αὐτοῦ· διὰ δὲ τῶν τοι-
 ούτων λογισμῶν ἀνάγεσθαι καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς αὐτὸ 45
 εἰκόνα θεμένην ἑαυτὴν εἶναι ἐκείνου, ὡς τὴν αὐτῆς ζῶην
 ἴνδαλμα καὶ ὁμοίωμα εἶναι ἐκείνου, καὶ ὅταν νοῆ, θεοειδῆ
 καὶ νοοειδῆ γίνεσθαι· καὶ ἐάν τις αὐτὸν ἀπαιτῆ ὁποῖον ὁ
 νοῦς ἐκείνός ἐστιν ὁ τέλος καὶ πᾶς, ὁ γινώσκων πρῶτως
 ἑαυτόν, ἐν τῷ νῷ αὐτὴν πρῶτον γενομένην ἢ παραχω- 50
 ρήσασαν τῷ νῷ τὴν ἐνέργειαν, ὧν ἔσχε τὴν μνήμην ἐπ'
 αὐτῇ, ταῦτα δὲ ἔχουσιν δεικνύειν ἑαυτὴν, ὡς δι' αὐτῆς
 εἰκόνας οὔσης ὄραν δύνασθαι ἀμηγέπη ἐκείνον, διὰ τῆς
 ἐκείνῳ πρὸς τὸ ἀκριβέστερον ὁμοιωμένης, ὅσον ψυχῆς
 μέρος εἰς ὁμοιότητα νῷ δύναται ἐλθεῖν. 55

9. Ψυχὴν οὖν, ὡς ἔοικε, καὶ τὸ ψυχῆς θειότατον κατ-
 ιδεῖν δεῖ τὸν μέλλοντα νοῦν εἴσεσθαι ὃ τι ἐστί. Γένοιτο δ'
 ἂν τοῦτο ἴσως καὶ ταύτη, εἰ ἀφέλοις πρῶτον τὸ σῶμα ἀπὸ
 τοῦ ἀνθρώπου καὶ δηλονότι σαυτοῦ, εἶτα καὶ τὴν πλάττου-
 σαν τοῦτο ψυχὴν καὶ τὴν αἴσθησιν δὲ εὖ μάλα, ἐπιθυμίας 5
 δὲ καὶ θυμοῦς καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας φλυαρίας, ὡς
 πρὸς τὸ θνητὸν νεουόσας καὶ πάνυ. Τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῆς
 τοῦτό ἐστιν, ὃ εἰκόνα ἔφασκεν νοῦ σώζουσάν τι φῶς ἐκείνου,

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) UC

8. 47 θεοειδῆ cf. Plat. Phaed. 95 c 5 9. 6 φλυαρίας cf. Plat. Phaed. 66 c 3

8. 40/41 γινωσκόμενον JU 41 αὐτὸ ἐκείνο w 42 αὐτοῦ² A^{ac}(spir. mut.)
 xUC^{ac}(spir. mut.): αὐτοῦ EB γίνεσθαι wR πόθεν: inter πό etθεν lac. 4
 litt. in B 44 αὐτοῦ² (sui ipsius) wB^{ac}(spir. mut.)x: αὐτοῦ UCCr.* 46/47 ὡς
 — ἐκείνου om. C 46 αὐτῆς R^{2ms}Ki.*(suam Fic.): αὐτὴν wBxU 48 νοοειδῆ
 BR γίνεσθαι w ἐάν w: ἂν BxUC ἐάν — ἀπαιτῆ si quis de eo scisci-
 tatur αὐτὸν (prolepsis) Enn.Pe.Cr.: αὐτὴν Ki.* ἀπαιτεῖ C^{ac}(ei in η mut.)
 48 ὁποῖος C 49 τέλειος Ki.* γινώσκων Cr.* πρῶτως: καὶ πρῶτως B
 πρῶτος w 50 αὐτὴν wxC^{ac}(spir. mut.): αὐτὴν BU 50/51 παραχωρήσασαι U
 51 ὧν = τούτων ὧν 51/52 post ἐπ' αὐτῆ interpung. Enn.*, ante autem Cilento
 52 ταῦτα δὲ: ταῦτα δὲ Ki.* ἔχουσιν Ki.*: ἔχουσα Enn. αὐτῆς wBR^{ac}(spir.
 mut.)J: αὐτῆς UC^{ac}(spir. mut.) 53 ἀμηγέπη A: ἀμηγέπη R μὴ γέπη EBJUC
 54 ὁμοιωμένης U 55 δύνασθαι A^{ac}(σθ eras., τ A¹)E
 9. 1 ἔοικεν B τὸ: τὸ τῆς U 1/2 ἰδεῖν E^{ac}(κατ E^{ms}) 2 ἔσεσθαι E
 2 ἐστίν BU 4 δηλονότι A: δηλον ὅτι EBxUC

οἶον ἡλίου μετὰ τὴν τοῦ μεγέθους σφαῖραν τὸ περὶ αὐτὴν
 10 ἐξ αὐτῆς λάμπον. Ἡλίου μὲν οὖν τὸ φῶς οὐκ ἂν τις συγ-
 χωρήσειεν ἐφ' ἑαυτοῦ περὶ αὐτὸν ἡλίον εἶναι, ἐξ οὗ ὠρμη-
 μένον καὶ περὶ αὐτὸν μείναν, ἄλλο δὲ ἐξ ἄλλου αἰεὶ προῖον
 τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἕως ἂν εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπὶ γῆν ἦκη· ἀλλὰ πᾶν
 καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἡλίον θήσεται ἐν ἄλλῳ, ἵνα μὴ διάστημα
 15 διδῶ κενὸν τὸ μετὰ τὸν ἡλίον σώματος. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐκ νοῦ
 φῶς τι περὶ αὐτὸν γενομένη ἐξήρηται τε αὐτοῦ καὶ οὔτε ἐν
 ἄλλῳ, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνον, οὔτε τόπος αὐτῇ· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνω.
 "Οθεν τὸ μὲν τοῦ ἡλίου φῶς ἐν ἀέρι, αὐτὴ δὲ ἡ ψυχὴ
 ἡ τοιαύτη καθαρὰ, ὥστε καὶ ἐφ' αὐτῆς ὄρασθαι ὑπὸ τε
 20 αὐτῆς καὶ ἄλλης τοιαύτης. Καὶ αὐτῇ μὲν περὶ νοῦ συλλο-
 γιστέα οἷος ἀφ' ἑαυτῆς σκοπούμενη, νοῦς δὲ αὐτὸς αὐτὸν
 οὐ συλλογιζόμενος περὶ αὐτοῦ· πάρεστι γὰρ αἰεὶ αὐτῷ, ἡμεῖς
 δέ, ὅταν εἰς αὐτόν· μεμέρισται γὰρ ἡμῖν ἡ ζωὴ καὶ πολλὰ
 ζωαί, ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν δεῖται ἄλλης ζωῆς ἢ ἄλλων, ἀλλ'
 25 ἄς παρέχει ἄλλοις παρέχει, οὐχ ἑαυτῷ· οὐδὲ γὰρ δεῖται τῶν
 χειρόνων, οὐδὲ αὐτῷ παρέχει τὸ ἔλαττον ἔχων τὸ πᾶν,
 οὐδὲ τὰ ἴχνη ἔχων τὰ πρῶτα, μᾶλλον δὲ οὐκ ἔχων, ἀλλ'
 αὐτὸς ὦν ταῦτα. Εἰ δέ τις ἀδυνατεῖ τὴν πρώτην τὴν τοιαύτην
 ψυχὴν ἔχειν καθαρῶς νοοῦσαν, δοξαστικὴν λαβέτω, εἶτα ἀπὸ
 30 ταύτης ἀναβαινέτω. Εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο, αἴσθησιν ἐμπλατύ-
 τερα τὰ εἶδη κομιζομένην, αἴσθησιν δὲ καὶ ἐφ' ἑαυτῆς
 μεθ' ὧν δύναται καὶ ἤδη ἐν τοῖς εἶδεσιν οὔσαν. Εἰ δὲ βού-
 λεται τις, καταβαίνων καὶ ἐπὶ τὴν γεννώσαν ἴτω μέχρι καὶ
 ὦν ποιεῖ· εἶτα ἐντεῦθεν ἀναβαινέτω ἀπὸ ἐσχάτων εἰδῶν
 35 εἰς τὰ ἔσχατα ἀνάπαλιν εἶδη, μᾶλλον δὲ εἰς τὰ πρῶτα.

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) UC

9. 9 αὐτὴν C 11 ἡλίον del. Ki.* οὐ : αὐτοῦ Ki.* 12 <μὲν> μείναν
 Harder προιών B 14 ἡλίον del. Ki.* 15 δῶ E^{ac}(di E^s) 18 αὐτῆ :
 αὐτῆ Ki.Mü. 18/19 ἡ ψυχὴ ἡ τοιαύτη del. Ki.* 19 ἑαυτῆς Pe.* 20 αὐτῆς
 ExUC : αὐτῆς A^{ac}(spir. mut.)BKⁱ.* αὐτῆ RUC : αὐτῆ wBJ 20/21 συλλο-
 γιστέα neutrum 21 οἶον C ἀφ' wBU : ἐφ' xC 21/23 αὐτὸς - δέ om. U
 21 αὐτὸν : αὐτόν x 22 αὐτοῦ EBC : αὐτοῦ A^{ac}(spir. mut.)x αὐτῷ wB : αὐτῷ
 R^{ac}(spir. mut.)JC^{ac}(spir. mut.) 25 ἄς παρέχει wBUC : ἄς περιέχει x fortasse
 recte οὐδὲ : οὐ A(δὲ ins. A¹) 26 αὐτῷ wBC : αὐτῷ R^{ac}(spir. mut.)JU
 28/29 τὴν τοιαύτην ψυχὴν del. Ki.* 29 ἔχειν om. x <τὴν> καθαρῶς Ki.*
 34 ἀπὸ : ἀπὸ τῶν Vat.Cr.* 35 ἔσχατα : σχατα (sic) B

10. Ταῦτα μὲν οὖν ταύτη. Οὐδὲ τὰ ποιηθέντα μόνον· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἔσχατα. Ἐκεῖ δὲ πρῶτα τὰ ποιούντα, ὅθεν καὶ πρῶτα. Δεῖ οὖν ἅμα καὶ τὸ ποιῶν εἶναι καὶ ἐν ἄμφω· εἰ δὲ μὴ, δεήσει πάλιν ἄλλου. Τί οὖν; οὐ δεήσει πάλιν <ἄλλου> ἐπέκεινα τούτου; ἢ ὁ μὲν νοῦς τοῦτο; Τί οὖν; οὐχ ὄρα 5
 ἑαυτόν; Ἡ οὗτος οὐδὲν δεῖται ὀράσεως.

Ἄλλὰ τοῦτο εἰς ὕστερον· νῦν δὲ πάλιν λέγωμεν — οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ἢ σκέψις — λεκτέον δὲ πάλιν τοῦτον τὸν νοῦν δεηθῆναι τοῦ ὄραν ἑαυτόν, μᾶλλον δὲ ἔχει τὸ ὄραν ἑαυτόν, πρῶτον μὲν τῷ πολὺν εἶναι, εἶτα καὶ 10
 τῷ ἑτέρου εἶναι, καὶ ἐξ ἀνάγκης ὀρατικὸν εἶναι, καὶ ὀρατικὸν ἐκείνου, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ὄρασις εἶναι· καὶ γὰρ ὄντος τινὸς ἄλλου ὄρασις δεῖ εἶναι, μὴ δὲ ὄντος μάτην ἐστί. Δεῖ τοίνυν πλείω ἑνὸς εἶναι, ἵνα ὄρασις ἦ, καὶ συνεκπίπτει τὴν ὄρασις τῷ ὀρατῷ, καὶ τὸ ὀρώμενον τὸ 15
 ὑπ' αὐτοῦ πλήθος εἶναι ἐν παντί. Οὐδὲ γὰρ ἔχει τὸ ἐν πάντῃ εἰς τί ἐνεργήσει, ἀλλὰ μόνον καὶ ἔρημον ὄν πάντῃ στήσεται. Ἡ γὰρ ἐνεργεῖ, ἄλλο καὶ ἄλλο· εἰ δὲ μὴ εἶη ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο, τί καὶ ποιήσει; ἢ ποῦ προβήσεται; Διὸ δεῖ τὸ ἐνεργοῦν ἢ περὶ ἄλλο ἐνεργεῖν, ἢ αὐτὸ πολὺ 20
 τι εἶναι, εἰ μέλλοι ἐνεργεῖν ἐν αὐτῷ. Εἰ δὲ μὴ τι προ-

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

10. 7 ὕστερον cf. V 3, 11-17 7-8 = Plat. resp. 352 d 5-6 17 = Plat. Phileb. 63 b 7-8

10. 7 σῆ' EBR 10-12 α' β' γ' δ' ε' (om. AB) ABR

10. 1 οὐδὲ coniecimus : εἰ δὲ Enn. Pe.* post δὲ scr. οὐ F³⁸(= Fic.) 1/2 οὐδὲ-
 ἔσχατα neque creata tantum existunt; ea enim non essent ultima 1 inter ποιηθέντα
 et μόνον scr. οὐ R²⁸ 1/2 οὐ γὰρ ἂν wBUC : οὐ γὰρ x οὐκ ἂν Mü.* 2 ἔσχα-
 τα : ἐνταῦθα F^{3mg}(= Fic.) 3 ἅμα-ποιῶν intellegendum : ἅμα καὶ πρῶτον καὶ τὸ
 ποιῶν ποιῶν wBR^{3mg}UC : ποιεῖν x 4 πάλιν² <ἄλλου> Vo.* πάλιν + lac.
 Ki. πάλιν <τοῦ> Mü. aequè bonum, an scribendum πάλιν <του>? 4/5 inter
 πάλιν et ἐπέκεινα scr. τὸ F³⁸(= Fic.) 5 τοῦτο; interpung. Harder ὄρα sub-
 iectum τὸ ἐν 7 λέγομεν w 8 δὲ : δὴ Ki.* 10 post μὲν add. οὖν A^{3c}(can-
 cell.)E τῷ UKi.* : τὸ wBxC πολλὸν U 11 τῷ (regit etiam 11/12 καὶ¹
 - εἶναι)BUCKi.* : τὸ wx 13 ἄλλου <, τούτου> Harder δὲ ὄντος transp. J
 14 ἐστίν BJ δεῖ τοίνυν scil. τὸν νοῦν 15 τὸ² : τοῦ A^{3c}(θeras., 'A¹)E 16 post
 εἶναι scr. ἀλλ' οὐκ F³⁸(= Fic.) ἐν παντί Enn. defendit Cilento : οὐχ ἐν πάντῃ
 R^{2mg}(neque penitus unum Fic.) οὐδὲ ἐν πάντῃ Vo.* del. Ki.Mü.Harder 16/17 ἐν
 πάντῃ R^{2mg}(provsus... unum Fic.)Ki.* : ἐν παντί Enn. 17 εἰς τι BRC 18 ἢ
 wJU : ἢ R^{3c}(spir. et acc. mut.)C ἢ B 20 δεῖ : δὴ B 21 μέλλοι ARJU : μέλλει
 EBC αὐτῷ ABJUC : αὐτῷ E ἑαυτῷ R 21/22 προσελεύσεται C

ελεύσεται ἐπ' ἄλλο, στήσεται· ὅταν δὲ πᾶσαν στάσιν, οὐ
 νοήσει. Δεῖ τοίνυν τὸ νοοῦν, ὅταν νοῆ, ἐν δυσὶν εἶναι, καὶ
 ἢ ἔξω θάτερον ἢ ἐν τῷ αὐτῷ ἄμφω, καὶ αἰ ἐν ἑτερότητι τὴν
 25 νόησιν εἶναι καὶ ἐν ταυτότητι δὲ ἐξ ἀνάγκης· καὶ εἶναι τὰ
 κυρίως νοούμενα πρὸς τὸν νοῦν καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἕτερα. Καὶ
 πάλιν αὖ ἕκαστον τῶν νοουμένων συνεκφέρει τὴν ταυτότητα
 ταύτην καὶ τὴν ἑτερότητα· ἢ τί νοήσει, ὃ μὴ ἔχει ἄλλο καὶ
 ἄλλο; Καὶ γὰρ εἰ ἕκαστον λόγος, πολλὰ ἐστὶ. Καταμαναθά-
 30 νει τοίνυν ἑαυτὸ τῷ ποικίλον ὀφθαλμὸν εἶναι ἢ ποικίλων
 χρωμάτων. Εἰ γὰρ ἐνὶ καὶ ἀμερεῖ προσβάλλοι, ἠλογήθη· τί
 γὰρ ἂν ἔχοι περὶ αὐτοῦ εἰπεῖν, ἢ τί συνεῖναι; Καὶ γὰρ εἰ τὸ
 ἀμερὲς πάντῃ εἰπεῖν αὐτὸν δέοι, δεῖ πρότερον λέγειν ἂ μὴ
 ἐστίν· ὥστε καὶ οὕτως πολλὰ ἂν εἶναι, ἵνα ἐν εἴῃ. Εἴθ' ὅταν
 35 λέγη « εἰμὶ τόδε » τὸ « τόδε » εἰ μὲν ἕτερον τι αὐτοῦ ἐρεῖ,
 ψεύσεται· εἰ δὲ συμβεβηκὸς αὐτῷ, πολλὰ ἐρεῖ ἢ τοῦτο ἐρεῖ
 « εἰμὶ εἰμὶ » καὶ « ἐγὼ ἐγὼ ». Τί οὖν, εἰ δύο μόνα εἴη καὶ λέγοι
 « ἐγὼ καὶ τοῦτο »; Ἡ ἀνάγκη πόλλ' ἤδη εἶναι· καὶ γὰρ ὡς
 ἕτερα καὶ ὄπη ἕτερα καὶ ἀριθμὸς ἤδη καὶ πολλὰ ἄλλα. Δεῖ
 40 τοίνυν τὸ νοοῦν ἕτερον καὶ ἕτερον λαβεῖν καὶ τὸ νοούμενον
 κατανοούμενον ὃν ποικίλον εἶναι· ἢ οὐκ ἐστὶ νόησις αὐ-
 τοῦ, ἀλλὰ θίξις καὶ οἶον ἐπαφή μόνον ἄρρητος καὶ ἀνόητος,
 προνοοῦσα οὕπω νοῦ γεγονότος καὶ τοῦ θιγγάνοντος οὐ
 νοοῦντος. Δεῖ δὲ τὸ νοοῦν μηδὲ αὐτὸ μένειν ἀπλοῦν, καὶ

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

10. 22-26 cf. Plat. soph. 254 d-e

10. 25 ση' wBR 34 ση' wBR

10. 23 νοήσει A^{pc}BJUC : νοήση A^{ac}(η eras., εἰ A¹)ER 24 ἦ¹ om. R ἐν¹
 C^s om. C 28 νοήσει subiectum ὁ νοῦς, Harder et Cilento τις 29 εἰ : εἰ ἔχει C
 29 λόγος C^{ac}(s cancell., v C^{2s} = Schegk) ἐστίν xU 30 τῷ Vitringa Mü.* : τὸ
 Enn. defendit Cilento 30/31 ἢ - χρωμάτων del. Harder 31 ἠλογήθη (ser-
 monē rationeque uacabit Fic. recte)wBUC : ἠλογίσθη x ἠλογώθη Ki.* 32 ἔχει U
 32/33 τὸ ἀμερὲς πάντῃ subiectum 33 αὐτὸν (reflexium, masculinum pro neu-
 tro, nam de intellectu agitur) : αὐτὸ Cr. (ed. Paris.)Ki.* 34 οὕτω U πολλαί
 R^{ac}(ι eras.)J ἂν A¹(ins.) [om. w 35 εἰμὶ : εἰ μὴ w τὸ τόδε om. x
 35 αὐτοῦ ExU : αὐτοῦ ABCPe.* 36 αὐτῷ Cr.* 36/37 ἢ - ἐγώ² A¹γρms
 37 εἰμὶ² et ἐγώ² om. w 38 ἦ om. R πόλλ' ἤδη : πολλή δεῖ A^{ac}(εἰ eras., scr.
 ἢ A¹)E πολλή δὲ A^{pc} 40 τὸ νοοῦν : τὸν νοῦν U τὸ νοῦν C^{ac}(inter o et ὁ scr. o
 C^{2s}) 41 κατὰ νοούμενον A^{ac}(ι eras.)E 42 ἐπαφή UC 43 προνοοῦσα : πρὸ
 νοῦ οὔσα suspic. Br. 44 δεῖ : εἰ A^{ac}(δ add., spir. in acc. mut. A¹) τὸ νοοῦν :
 τὸν νοῦν U αὐτὸν U

ὄσω ἂν μάλιστα αὐτὸ νοῆ· διχάσει γὰρ αὐτὸ ἑαυτὸ, κἂν 45
 σύνεσιν δῶ τὴν σιωπὴν. Εἶτα οὐδὲ δεήσεται οἶον πολυπραγ-
 μονεῖν. ἑαυτὸ· τί γὰρ καὶ μαθήσεται νοῆσαν; Πρὸ γὰρ τοῦ
 νοῆσαι ὑπάρχει ὅπερ ἐστὶν ἑαυτῶ. Καὶ γὰρ αὐτὸ πόθος τις
 καὶ ἡ γνώσις ἐστὶ καὶ οἶον ζητήσαντος εὔρεσις. Τὸ τοίνυν
 διάφορον πάντη αὐτὸ πρὸς αὐτὸ μένει, καὶ οὐδὲν ζητεῖ 50
 περὶ αὐτοῦ, ὃ δ' ἐξελίττει ἑαυτὸ, καὶ πολλὰ ἂν εἶη.

11. Διὸ καὶ ὁ νοῦς οὗτος ὁ πολὺς, ὅταν τὸ ἐπέκεινα
 ἐθέλῃ νοεῖν. Εἰ μὲν οὖν αὐτὸ ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐπιβάλλειν θέλων
 ὡς ἀπλῶ ἔξεισιν ἄλλο αἰεὶ λαμβάνων ἐν αὐτῶ πληθυό-
 μενον· ὥστε ὤρμησε μὲν ἐπ' αὐτὸ οὐχ ὡς νοῦς, ἀλλ' ὡς
 ὄψις οὔπω ἰδοῦσα, ἐξήλθε δὲ ἔχουσα ὅπερ αὐτὴ ἐπλήθυνεν· 5
 ὥστε ἄλλου μὲν ἐπεθύμησεν ἀορίστως ἔχουσα ἐπ' αὐτῇ
 φάντασμα τι, ἐξήλθε δὲ ἄλλο λαβοῦσα ἐν αὐτῇ αὐτὸ πολὺ
 ποιήσασα. Καὶ γὰρ αὐτὸ ἔχει τύπον τοῦ ὁράματος· ἢ οὐ παρε-
 δέξατο ἐν αὐτῇ γενέσθαι. Οὗτος δὲ πολὺς ἐξ ἑνὸς ἐγένετο,
 καὶ οὗτος ὡς γνοὺς εἶδεν αὐτό, καὶ τότε ἐγένετο ἰδοῦσα 10

Enn = w(= AE) B x(= RJ) U C

10. 51 ἐξελίττει ἑαυτὸ cf. *Procl.* in Plat. Theol. I 19, p. 52 νοῦς δὲ αὐτὸν ἀνέλιξεν, ὡς περ καὶ ὁ Πλωτῖνος ὀρθῶς πού φησι περὶ τῶν νοητῶν ὑποβάσεων (ὑποστάσεων concipiendum) εἰπῶν.

10. 45 ὄσω ἂν μάλιστα: μάλιστα ὄσω ἂν Ki.* αὐτὸ¹ (*seipsum*) wB^{ac}(spir. mut.)
 xUC^{ac}(spir. mut.): αὐτὸ Cr.* διχάσει: διχάσα (sic) U διχάζει C 45/46 κἂν
 - σιωπὴν *etiamsi silentium offert tamquam intelligentiam* 46 συνέσει Br. δῶ
 subiectum prob. τὸ νοεῖν, Fic. Harder Cilento subintellegunt τις οὐδὲ: οὐ U
 46 δεήσεται subiectum τὸ ἀμερές πάντη cf. lin. 32/33 et sic Fic. 47 τοῦ Sleeman,
 Class. Quart. 22, 1928, 30 Br.: νοῦ Enn. Pe.-Vo. 49 ἐστι: ἐστὶν B 49/50 τὸ
 - πάντη *quod prorsus differt ab omnibus* 50 διάφορον A(ἄ add. A³ = Fic.)EB
 R(ἄ R^{2s})JUCPe.: ἀδιάφορον A^{pc}R^{pc}Cr.* αὐτὸ² ExU: αὐτὸ ABC 51 αὐτοῦ
 A^{ac}(spir. mut.)Bx: αὐτοῦ EUC

11. 1 ὁ πολὺς (praedicatum): πολὺς Ki.* τὸ: τὰ A^{ac}(a eras., o A¹)E 2 εἰ:
 νοεῖ Ki.* εἰς suspic. Cilento οὖν: οὐκ J αὐτὸ ἐκεῖνο scil. ἐθέλει νοεῖν
 ὁ νοῦς 2 ἀλλ' *introducitur* ἐξεισιν *uerbum inexpectatum* ἐπιβάλλειν U
 Pe.*: ἐπιβάλλειν A^{ac}(θ in β mut. A³)EB(β B^s)R^{ac}(θ in β mut. R²)JC(θ cancell., β C^s)
 3 ἀπλῶς B λαμβάνων wB^{ac}(ω in ο mut.): λαμβάνων R(ω R^s)JUC αὐ-
 τῶ CCr.* 3/4 πληθυόμενον BJC^{ac}(γ C^s): πληθυνόμενον wRU 4 αὐτῶ w
 5 ἰδοῦσα (cf. lin. 10) R^{pc}(*uidens* Fic.)Cr.*: δούσα wBR(i R²)JUC 6 ἄλλο A^{ac}(o
 in ou mut.) ἐπεθύμησαν U ἐπ' αὐτῇ (*penes seipsam*): ἐφ' ἑαυτῇ uel ἐν ἑαυ-
 τῇ suspic. Cr. 7 αὐτῇ ExU: αὐτῇ ABCCr.* inter αὐτῇ et αὐτὸ ras. 2 litt.
 in A 9 αὐτῇ Cr.* οὗτος (scil. ὁ τύπος): ὄντος R^{2mg} 10 οὗτος: οὕτως
 R^{2mg}Ki.* Harder ὡς del. Ki.* Harder γνοῦσα Harder εἶδεν wJU: ἶδεν
 BRC

ὄψις. Τοῦτο δὲ ἤδη νοῦς, ὅτε ἔχει, καὶ ὡς νοῦς ἔχει· πρὸ δὲ
τούτου ἔφεσις μόνον καὶ ἀτύπωτος ὄψις. Οὗτος οὖν ὁ νοῦς
ἐπέβαλε μὲν ἐκείνω, λαβῶν δὲ ἐγένετο νοῦς, αἰεὶ δὲ † ἐνδιά-
μενος καὶ γενόμενος καὶ νοῦς καὶ οὐσία καὶ νόησις, ὅτε
15 ἐνόησε· πρὸ γὰρ τούτου οὐ νόησις ἦν τὸ νοητὸν οὐκ ἔχων
οὐδὲ νοῦς οὐπω νοήσας. Τὸ δὲ πρὸ τούτων ἢ ἀρχὴ τούτων,
οὐχ ὡς ἐνυπάρχουσα· τὸ γὰρ ἀφ' οὗ οὐκ ἐνυπάρχει, ἀλλ' ἐξ
ᾧ· ἀφ' οὗ δὲ ἕκαστον, οὐχ ἕκαστον, ἀλλ' ἕτερον ἀπάντων.
Οὐ τοίνυν ἔν τι τῶν πάντων, ἀλλὰ πρὸ πάντων, ὥστε καὶ
20 πρὸ νοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸ νοῦ ἐντὸς τὰ πάντα· ὥστε καὶ ταύτη πρὸ
νοῦ· καὶ εἰ τὰ μετ' αὐτὸν δὲ τὴν τάξιν ἔχει τὴν τῶν πάντων,
καὶ ταύτη πρὸ πάντων. Οὐ δὲ δει, πρὸ ᾧ ἐστι, τούτων ἔν
τι εἶναι, οὐδὲ νοῦν αὐτὸν προσερεῖς· οὐδὲ τὰγαθὸν οὖν· εἰ
σημαίνει ἔν τι τῶν πάντων τὰγαθόν, οὐδὲ τοῦτο· εἰ δὲ τὸ
25 πρὸ πάντων, ἔστω οὕτως ὠνομασμένον. Εἰ οὖν νοῦς, ὅτι
πολύς ἐστι, καὶ τὸ νοεῖν αὐτὸ οἶον παρεμπεσόν, κἂν ἐξ
αὐτοῦ ἦ, πληθύνει, δεῖ τὸ πάντη ἀπλοῦν καὶ πρῶτον ἀπάν-
των ἐπέκεινα νοῦ εἶναι. Καὶ γὰρ εἰ νοήσει, οὐκ ἐπέκεινα
νοῦ, ἀλλὰ νοῦς ἔσται· ἀλλὰ εἰ νοῦς ἔσται, καὶ αὐτὸ τὸ πλη-
30 θος ἔσται.

12. Καὶ τί κωλύει οὕτω πλήθος εἶναι, ἕως ἐστὶν οὐσία
μία ; Τὸ γὰρ πλήθος οὐ συνθέσεις, ἀλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ
τὸ πλήθος. Ἀλλ' εἰ μὲν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ μὴ οὐσίαι,
ἀλλ' ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν ἔρχεται, οὐ πλήθος μὲν,

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

11. 23 ση' wBR 12. 2 ση' ὠραῖον C

11. 11 ὄψις : ἢ ὄψις x ὅτε : ὅτι suspic. Cilento 13/14 ἐνδιάμενος BR^{ac}(prob.,
sed ἰάμενος eras.) JUC : ἐνδιαθέμενος wPe.* ἐν δύο θέμενος Sleeman, Class. Quart.
22, 1928, 31 leptide, sed coniectura petita ex w i. e. e falsa correctione archetypi ἐν-
διαφερόμενος Harder 17 ἐνυπάρχουσα : ἐν ὑπάρχουσα A^{ac}(duo spir. et acc. eras.,
spir. lenis add.) E τὰ : τὰ Ki.* οὐκ R²⁸ om. R 17/18 ἐξ ᾧ scil. ἐστί
τι, ταῦτα ἐνυπάρχει 20/21 καὶ¹-νοῦ om. U 21 ἔχοι APe.Ki.* 22 δὲ δει
transp. APe.* ἐστὶν BJ 24 σημαῖνοι APe.Ki.* οὐδὲ τοῦτο del. Mü.*
24 τὸ om. U 26/27 τὸ - ἦ om. x 26 αὐτὸ (nominatiuus) : αὐτὸν Ki.*
26 παραπεσῶν C^{ac}(ω in o mut.) 27 αὐτοῦ A^{ac}(spir. mut.) EBUC^{ac}(spir. mut.)
27 πληθύνει (intransitivum) wBUC : θύει x πληθύνει Ki.* 29 ἀλλὰ εἰ : ἀλλ' αἰεὶ J
29 τὸ del. Ki.*

12. 2 συνθέσει Ki.* 3 εἰ μὲν αἰ A¹(in ras.) BxC : αἰ μὲν A^{ac}(prob.) E εἰ μὲν U
3 οὐσία Heintz apud Harder

ἀτελές δὲ πρὶν ἐνεργῆσαι τῇ οὐσίᾳ. Εἰ δὲ ἡ οὐσία αὐτοῦ 5
ἐνέργεια, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ τὸ πλήθος, τοσαύτη ἔσται
ἡ οὐσία αὐτοῦ, ὅσον τὸ πλήθος. Τοῦτο δὲ τῷ μὲν νῶ συγχα-
ροῦμεν, ᾧ καὶ τὸ νοεῖν ἑαυτὸ ἀπεδίδομεν, τῇ δὲ ἀρχῇ πάντων
οὐκέτι. Δεῖ δὲ πρὸ τοῦ πολλοῦ τὸ ἓν εἶναι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ
πολύ· ἐπ' ἀριθμοῦ γὰρ παντὸς τὸ ἓν πρῶτον. Ἄλλ' ἐπ' 10
ἀριθμοῦ μὲν οὕτως φασί· σύνθεσις γὰρ τὰ ἐξῆς· ἐπὶ δὲ
τῶν ὄντων τίς ἀνάγκη ἦδη καὶ ἐνταῦθα ἓν τι εἶναι, ἀφ' οὗ
τὰ πολλά; Ἡ διεσπασμένα ἔσται ἀπ' ἀλλήλων τὰ πολλά,
ἄλλο ἄλλοθεν ἐπὶ τὴν σύνθεσιν κατὰ τύχην ἰόν. Ἄλλ' ἐξ
ἐνὸς τοῦ νοῦ ἀπλοῦ ὄντος φήσουσι τὰς ἐνεργείας προ- 15
ελθεῖν· ἦδη μὲν τι ἀπλοῦν τὸ πρὸ τῶν ἐνεργειῶν τίθενται.
Εἶτα τὰς ἐνεργείας μενούσας αἰεὶ καὶ ὑποστάσεις θήσονται·
ὑποστάσεις δὲ οὔσαι ἕτεραι ἐκείνου, ἀφ' οὗ εἰσιν, ἔσον-
ται, μένοντος μὲν ἐκείνου ἀπλοῦ, τοῦ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἀφ'
ἑαυτοῦ πλήθους ὄντος καὶ ἐξηρητημένου ἀπ' ἐκείνου. Εἰ μὲν 20
γὰρ ἐκείνου ποθὲν ἐνεργήσαντος αὐταὶ ὑπέστησαν, κάκει
πλήθος ἔσται· εἰ δ' αὐταὶ εἰσιν αἱ πρῶται ἐνέργειαι, τὸ
δεύτερον ποιήσασαι, ποιήσασαι δὲ ἐκείνο, ὃ πρὸ τούτων τῶν
ἐνεργειῶν, ὃν ἐφ' ἑαυτοῦ, μένειν, τῷ δευτέρῳ τῷ ἐκ τῶν
ἐνεργειῶν συστάντι τὰς ἐνεργείας [ἀς] παραχωρήσαν· ἄλλο 25
γὰρ αὐτό, ἄλλο αἱ ἐνέργειαι αἱ ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι μὴ αὐτοῦ ἐνε-
ργήσαντος. Εἰ δὲ μή, οὐκ ἔσται ἡ πρώτη ἐνέργεια ὁ νοῦς·

Enn. = w(= AB) B x(= RJ) U C

12. 12 ση' wBR

12. 5 ἀτελές wBR^{2mg}UC : αὐτοτελές x 8 ἀποδίδομεν E 9 δεῖ Vo.* : δεῖ-
ται Enn. δεῖ γὰρ Ki.Mü. δέ: δὴ xKi.Mü. 11 οὕτω JU φαοίν J 12 ἐν-
ταῦθα om. x 14 ἄλλοθεν A²⁰(δ ins. A¹)ER : ἄλλο ὄθεν A²⁰B¹JUC 16 μὲν (οὖν)
Ki.* τίθεται A(ν A¹⁸)E 17 θήσονται Ki.* : αἰσθήσονται Enn. defendit Ci-
lento, an scribendum εἰσθήσονται uel αἰεὶ (coniungendum cum ὑποστάσεις) θήσονται?
19 ἀφ' : ἐφ' Ki.* 21 post ἐκείνου interpung. wBR²⁰(eras.)JUC ποθὲν Cr.* :
πόθεν Enn. ποτὲ Harder 22 αὐταὶ xU : αὐταὶ wPe.* αὐταὶ C αὐταὶ (sic) B
22 ante τὸ interpung. BxUC, unde incipit apodosis <αἱ> τὸ Cilento 23 ποιή-
σασαι¹ (scil. ἔσονται) efficientes ποιήσασαι² sinentes, sed fortasse corruptum nec
uertit Fic. ideoque punctis notatum in F et cum sequente δὲ in R δ : τὸ Har-
der del. Ki.* τούτων τῶν JKi.* : τούτων BUCCr. τοῦ τῶν wPe. τῶν R Har-
der 24 ἐνεργειῶν scil. ἐστὶν μένει R^{2mg} 25 συστάντι : στήσαντι x ἀς
(exp. in R et F) παραχωρήσαν : [ἀς] παραχωρήσαι coniecisse uidetur Fic. scr. Cr. (ed.
Paris.) [ἀς] παρεχώρησαν Ki.* [ἀς] παρεχώρησεν Heintz apud Harder

οὐ γὰρ οἶον προθυμήθη νοῦν γενέσθαι, εἶτα ἐγένετο νοῦς
 τῆς προθυμίας μεταξύ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γεννηθέντος νοῦ
 30 γενομένης· οὐδ' αὖ ὅλως προθυμήθη, οὕτω τε γὰρ ἦν
 ἀτελής καὶ ἡ προθυμία οὐκ εἶχεν ὅ τι προθυμηθῆ· οὐδ' αὖ
 τὸ μὲν εἶχε τοῦ πράγματος, τὸ δὲ οὐκ εἶχεν· οὐδὲ γὰρ ἦν
 τι, πρὸς ὃ ἡ ἔκτασις. Ἀλλὰ δῆλον, ὅτι, εἴ τι ὑπέστη μετ'
 αὐτόν, μένοντος ἐκείνου ἐν τῷ αὐτῷ ἤθει ὑπέστη.
 35 Δεῖ οὖν, ἵνα τι ἄλλο ὑποστῆ, ἡσυχίαν ἄγειν ἐφ' ἑαυτοῦ
 πανταχοῦ ἐκείνο· εἰ δὲ μή, ἢ πρὸ τοῦ κινηθῆναι κινήσεται,
 καὶ πρὸ τοῦ νοῆσαι νοήσει, <ἢ> ἢ πρώτη ἐνέργεια αὐτοῦ
 ἀτελής ἔσται ὄρμη μόνον οὔσα. Ἐπὶ τί οὖν ᾧδε τυχοῦσά
 του ἐφορμᾶ; Εἰ κατὰ λόγον θησόμεθα, τὴν μὲν ἀπ' αὐτοῦ
 40 οἶον ῥυεῖσαν ἐνέργειαν ὡς ἀπὸ ἡλίου φῶς τι οὖν θησόμεθα
 καὶ πᾶσαν τὴν νοητὴν φύσιν, αὐτόν δὲ ἐπ' ἄκρῳ τῷ νοητῷ
 ἑστηκότα βασιλεύειν ἐπ' αὐτοῦ οὐκ ἐξώσαντα ἀπ' αὐτοῦ τὸ
 ἐκφανέν — ἢ ἄλλο φῶς πρὸ φωτὸς ποιήσομεν — ἐπιλάμ-
 πειν δὲ αἰεὶ μένοντα ἐπὶ τοῦ νοητοῦ. Οὐδὲ γὰρ ἀποτέμνεται
 45 τὸ ἀπ' αὐτοῦ οὐδ' αὖ ταῦτόν αὐτῷ οὐδὲ τοιοῦτον οἶον μὴ
 οὐσία εἶναι οὐδ' αὖ οἶον τυφλὸν εἶναι, ἀλλ' ὁρῶν καὶ γινώσκον
 ἑαυτὸ καὶ πρῶτον γινώσκον. Τὸ δὲ ὡσπερ ἐπέκεινα νοῦ,
 οὕτως καὶ ἐπέκεινα γνώσεως, οὐδὲν δεόμενον ὡσπερ οὐδενός,
 οὕτως οὐδὲ τοῦ γινώσκειν· ἀλλ' ἔστιν ἐν δευτέρᾳ φύσει τὸ
 50 γινώσκειν. Ἐν γάρ τι καὶ τὸ γινώσκειν· τὸ δὲ ἔστιν ἄνευ
 τοῦ «τὶ» ἔν· εἰ γὰρ τὶ ἔν, οὐκ ἂν αὐτοέν· τὸ γὰρ «αὐτὸ»
 πρὸ τοῦ «τὶ».

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

12. 34 = Plat. Tim. 42 e 5-6 42 cf. Plat. resp. 509 d 2

12. 50 ση' ὠραῖον wBRC

12. 28 προθυμήθη xC^{ac}(v¹ eras.)Ki.* : προθυμηθῆ wBU προθυμήθη C^{pc} 30 προ-
 θυμήθη xKi.* : προθυμηθῆ wBU προθυμήθη C τε om. C ἦν : ἄν (sic) B <ἄν>
 ἦν Ki.* 31 προθυμηθῆ wBU : προθυμήθη x Harder προθυμήθη C 31/32 αὐ
 τὸ : αὐτό U 32 οὐδὲ : οὐ R 34 αὐτόν : αὐτό Ki.* αὐτῷ : ἑαυτοῦ Plat.
 αὐτοῦ Ki.* 36/37 ἢ-νοήσει om. U 36 κινήσεται passivum 37 ἢ R²⁸(μετ
 Fic.) suspic. Cr. scr. Cr. (ed. Paris.) Ki.* 39 του (regitur a τυχοῦσα) AB : τοῦ ExUC
 39 ἐφορμᾶν R ἐφορμᾶ (sic) C εἰ : ἢ F²⁸ suspic. Cr. scr. Ki.* (iam uero Fic.) ἢ εἰ
 Cilento 40 <φῶς> φῶς Ki.* οὖν : νοῦν R²⁸ intellectum Fic. 42 ἐξώσαν-
 τα (sic) J 44 μένοντα : μένον Mū.* 45 τὸ om. x 46 et 47 γινώσκον (bis) R
 48 οὕτω JU 49 γινώσκειν R 50 γινώσκειν¹ : γινώσκειν RC γινώσκειν² :
 γινώσκειν R 51 τοῦ τὶ : τουτὶ C αὐτοέν Ki.* : αὐτοέν BU αὐτὸ ἔν wxC

13. Διὸ καὶ ἄρρητον τῇ ἀληθείᾳ· ὅ τι γὰρ ἂν εἴπῃς, τὶ ἐρεῖς. Ἄλλὰ τὸ «ἐπέκεινα πάντων καὶ ἐπέκεινα τοῦ σεμνοτάτου νοῦ» ἐν τοῖς πᾶσι μόνον ἀληθὲς οὐκ ὄνομα ὄν αὐτοῦ ἀλλ' ὅτι οὔτε τι τῶν πάντων οὔτε ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι
 5 μηδὲν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὡς ἐνδέχεται, ἡμῖν αὐτοῖς σημαίνει ἐπιχειροῦμεν περὶ αὐτοῦ. Ἄλλ' ὅταν ἀπορώμεν «ἀναίσθητον οὖν ἑαυτοῦ καὶ οὐδὲ παρακολουθοῦν ἑαυτῷ οὐδὲ οἶδεν αὐτό», ἐκεῖνο χρῆ ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ταῦτα λέγοντες ἑαυτοὺς περιτρέπομεν ἐπὶ τὰναντία. Πολὺ γὰρ αὐτὸ ποιοῦμεν γνωσ-
 10 τὸν καὶ γνῶσιν ποιοῦντες καὶ διδόντες νοεῖν δεῖσθαι τοῦ νοεῖν ποιοῦμεν· κἂν σὺν αὐτῷ τὸ νοεῖν ἦ, περιπτὸν ἔσται αὐτῷ τὸ νοεῖν. Κινδυνεύει γὰρ ὅλως τὸ νοεῖν πολλῶν εἰς αὐτὸ συνελθόντων συναίσθησις εἶναι τοῦ ὅλου, ὅταν αὐτό τι ἑαυτὸ νοῆι, ὃ δὴ καὶ κυρίως ἐστὶ νοεῖν· ἐν δὲ
 15 ἕκαστον αὐτό τί ἐστὶ καὶ οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ τοῦ ἔξω ἔσται ἡ νόησις, ἐνδεές τε ἔσται καὶ οὐ κυρίως τὸ νοεῖν. Τὸ δὲ πάντῃ ἀπλοῦν καὶ αὔταρκες ὄντως οὐδὲν δεῖται· τὸ δὲ δευτέρως αὔταρκες, δεόμενον δὲ ἑαυτοῦ, τοῦτο δεῖται τοῦ νοεῖν ἑαυτό· καὶ τὸ ἐνδεές πρὸς αὐτὸ ὄν τῷ ὅλῳ πεποίηκε
 20 τὸ αὔταρκες ἱκανὸν ἐξ ἀπάντων γενόμενον, συνὸν ἑαυτῷ, καὶ εἰς αὐτὸ νοοῦν. Ἐπεὶ καὶ ἡ συναίσθησις πολλοῦ τιως αἰσθησίς ἐστι· καὶ μαρτυρεῖ καὶ τοῦνομα. Καὶ ἡ νόησις προτέρα οὔσα εἴσω εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφει δηλονότι πολλὴν ὄντα· καὶ γὰρ εἰάν αὐτὸ τοῦτο μόνον εἴπῃ «ὄν εἰμι», ὡς

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

13. 2 = Plat. resp. 509 b 9 4 = Plat. Parm. 142 a 3

13. 1 εἴποις J 2/3 τὸ «ἐπέκεινα – νοῦ» subiectum ad ἀληθὲς scil. ἐστὶν Harder Cilento recte
 3 νοῦ <ὄς> Sleeman, Class. Quart. 22, 1928, 31 νοῦ <καὶ ἐπέκεινα τοῦ> suspic. Br.
 3/4 ἐν – ὅτι del. Mü. 3 ἀληθοῦς suspic. Br. οὐκ ὄνομα del. Vo. Sleeman
 3/4 αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι Ki. : αὐτοῦ ἄλλο τι Enn. Pe.Cr.Br. Cilento οὔτε ἄλλο τι Sleeman del. Vo. 6 ἐπιχειροῦμεν suspic. Vo. 8 αὐτό (seipsum) wB^{ac}(spir. mut.) xU : αὐτό CCr.*
 9 τὰναντία BJUC : τὰ ἐναντία wR αὐτῷ A^{ac}(prob., ὦ eras., ὁ A¹)E 12 ὁμως x 13 αὐτό (i. e. τὸ νοεῖν) : ταῦτο Harder
 συναίσθησις B 14 νοεῖ C^{ac}(ei in η mut.) 15 αὐτῷ x ἐστὶν J
 18 τοῦ BJUC : τὸ A^{ac}(ὁ in οῦ mut. A¹)ER 19 αὐτό (seipsum) A^{ac}(spir. mut.) ExUC^{ac}(spir. mut.) : αὐτό BCr.*
 πεποίηκεν B 20 ἑαυτῷ ABUC : ἑαυτό ERJ(ῶ J^o)
 21 αὐτό (seipsum) A^{pc}(spir. mut.) Ex : αὐτό BUCCr.* 22 ἐστὶν BJU
 23 ποτέρα U αὐτόν (nam ἡ νόησις = ὁ νοῦς) ABUC^{pc}Cr.* : αὐτόν Ex C^{ac}(spir. mut.)
 δηλονότι πολλὴν A in ras. πολὺ E 24 εἰάν : ἐν A^{ac}(prob., spir. mut., ν in ἂν mut. A¹)E

25 ἐξευρών λέγει καὶ εἰκότως λέγει, τὸ γὰρ ὄν πολὺ ἐστίν·
 ἐπεὶ, ὅταν ὡς εἰς ἀπλοῦν ἐπιβάλλῃ καὶ εἴπῃ « ὄν εἶμι », οὐκ
 ἔτυχεν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὄντος. Οὐ γὰρ ὡς λίθον λέγει
 τὸ ὄν, ὅταν ἀληθεύῃ, ἀλλ' εἴρηκε μιᾷ ῥήσει πολλά. Τὸ
 γὰρ εἶναι τοῦτο, ὅπερ ὄντως εἶναι καὶ μὴ ἴχνος ἔχον τοῦ
 30 ὄντος λέγεται, ὃ οὐδὲ ὄν διὰ τοῦτο λέγοι ἄν, ὥσπερ εἰκῶν
 πρὸς ἀρχέτυπον, πολλὰ ἔχει. Τί οὖν; Ἐκαστον αὐτῶν οὐ
 νοηθήσεται; Ἡ ἔρημον καὶ μόνον εἶναι ἐθελήσῃ λαβεῖν,
 οὐ νοήσεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ πολὺ ἐστίν, κἂν ἄλλο
 τι εἴπῃς, ἔχει τὸ εἶναι. Εἰ δὲ τοῦτο, εἴ τί ἐστίν ἀπλοῦστατον
 35 ἀπάντων, οὐχ ἔξει νόησιν αὐτοῦ· εἰ γὰρ ἔξει, τῷ πολὺ
 εἶναι ἔξει. Οὗτ' οὖν αὐτὸ νοεῖν οὗτ' ἐστὶ νόησις αὐτοῦ.

14. Πῶς οὖν ἡμεῖς λέγομεν περὶ αὐτοῦ; Ἡ λέγομεν
 μὲν τι περὶ αὐτοῦ, οὐ μὴν αὐτὸ λέγομεν οὐδὲ γνῶσιν οὐδὲ
 νόησιν ἔχομεν αὐτοῦ. Πῶς οὖν λέγομεν περὶ αὐτοῦ, εἰ μὴ
 αὐτὸ ἔχομεν; Ἡ, εἰ μὴ ἔχομεν τῇ γνώσει, καὶ παντε-
 5 λῶς οὐκ ἔχομεν; Ἀλλ' οὕτως ἔχομεν, ὥστε περὶ αὐτοῦ μὲν
 λέγειν, αὐτὸ δὲ μὴ λέγειν. Καὶ γὰρ λέγομεν, ὃ μὴ ἐστίν·
 ὃ δὲ ἐστίν, οὐ λέγομεν· ὥστε ἐκ τῶν ὕστερον περὶ αὐτοῦ
 λέγομεν. Ἐχειν δὲ οὐ κωλυόμεθα, κἂν μὴ λέγωμεν. Ἀλλ'
 ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες καὶ κάτοχοι γενόμενοι ἐπὶ τοσοῦτον
 10 κἂν εἰδῶσιν, ὅτι ἔχουσι μεῖζον ἐν αὐτοῖς, κἂν μὴ εἰδῶσιν ὅ
 τι, ἐξ ὧν δὲ κεκίνηνται καὶ λέγουσιν, ἐκ τούτων αἰσθησὶν
 τινα τοῦ κινήσαντος λαμβάνουσιν ἐτέρων ὄντων τοῦ κινή-

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

13. 32 = Plat. Phileb. 63 b 7-8 14. 2 cf. Plat. Parm. 142 a 5

14. 2 ση' EBR 4 ση' ὠραῖον w 6 ὠραῖον BR

13. 25 ἐξευρών APe.* 26 ὡς AE^sBUC : om. ExPe.* ἐπιβάλλῃ C εἴ-
 ποι J 27 οὔτε αὐτοῦ (sui ipsius) wB^{ac}(spir. mut.)x : οὔτε αὐτοῦ UC οὔθ' ἐαντοῦ
 Cr.* 30 λέγοι (significet) AR : λέγει EBJUC(oi C^s) λέγοιτ' suspic. Cr. scr. Ki.*
 30/31 ὥσπερ-ἀρχέτυπον del. Harder 31 πολλὰ ἔχει transp. J 32 θελήσῃ U
 33 νοήσει Harder τὸ om. C αὐτῷ A^{ac}(spir. mut.)ExC^{ac}(spir. mut.) : αὐ-
 τῷ BU ἐστίν BJU 34 τι om. B τὸ εἶναι nominatiuus 35 αὐτοῦ
 BR^{ms}U : αὐτοῦ wC^{ac}(spir. mut.) αὐτό x τῷ : τὸ wCr.* πολὺ Ki.* : ποῦ
 Enn. 36 αὐτό (ipsam subiectum Fic.) wxUC^{ac}(spir. mut.) : αὐτό BKi.* νοεῖν
 wBR^{ac}(v eras.)JUC : νοεῖ R^oKi.* οὗτ'³ : οὔτε w αὐτοῦ BJ

14. 4 καὶ Enn. : οὐ A^{smg}(non Fic.)R^{2s}Ki.* 5 οὐκ ἔχομεν; interpungimus
 9 τοσοῦτον wBR : τοσοῦτο JUC 10 κἂν¹ (= καὶ ἄν) : ἄν R εἰδοῖεν JC αὐ-
 τοῖς : ἐαυτοῖς U αὐτοῖς Ki.* 11 καὶ λέγουσιν et loquuntur : etiam loquuntur falso
 Fic. qui apodosin putat ante ἐκ add. καὶ A^{smg}(atque Fic.)Cr. 12 λαμβά-
 νοντες Harder

σαντος, οὕτω καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν ἔχειν πρὸς ἐκεῖνο, ὅταν νοῦν καθαρὸν ἔχωμεν, χρώμενοι, ὡς οὗτός ἐστιν ὁ ἔνδον νοῦς, ὁ δὸς οὐσίαν καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα τούτου τοῦ στοι- 15
χου, αὐτὸς δὲ οἶος ἄρα, ὡς οὐ ταῦτα, ἀλλὰ τι κρείττον
τούτου, ὃ λέγομεν « ὄν », ἀλλὰ καὶ πλέον καὶ μείζον ἢ λεγό-
μενον, ὅτι καὶ αὐτὸς κρείττων λόγου καὶ νοῦ καὶ αἰσθή-
σεως, παρασχὼν ταῦτα, οὐκ αὐτὸς ὢν ταῦτα.

15. Ἄλλὰ πῶς παρασχών; Ἡ τῶ ἔχειν <ἢ τῶ μὴ ἔχειν>. Ἄλλ' ἂ μὴ ἔχει, πῶς παρέσχεν; Ἄλλ' εἰ μὲν ἔχων, οὐχ ἀπλοῦς· εἰ δὲ μὴ ἔχων, πῶς ἐξ αὐτοῦ τὸ πλῆθος; Ἐν μὲν γὰρ ἐξ αὐτοῦ ἀπλοῦν τάχ' ἂν τις δοίη — καίτοι καὶ τοῦτο ζητηθείη ἂν, πῶς ἐκ τοῦ πάντη ἐνός· ἀλλ' ὁμως δὲ ἔστιν 5
εἰπεῖν οἶον ἐκ φωτὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ περιλάμψιν — πῶς δὲ πολλά; Ἡ οὐ ταῦτόν ἐμελλε τὸ ἐξ ἐκείνου ἐκείνω. Εἰ οὖν μὴ ταῦτόν, οὐδέ γε βέλτιον· τί γὰρ ἂν τοῦ ἐνός βέλτιον ἢ ἐπέκεινα ὅλως; Χείρον ἄρα· τοῦτο δὲ ἔστιν ἐνδεέστερον. Τί οὖν ἐνδεέστερον τοῦ ἐνός; Ἡ τὸ μὴ ἔν· πολλά ἄρα· ἐφιε- 10
μενον δὲ ὁμως τοῦ ἐνός· ἐν ἄρα πολλά. Πᾶν γὰρ τὸ μὴ ἐν τῶ ἐν σώζεται καὶ ἔστιν, ὅπερ ἐστί, τούτῳ· μὴ γὰρ ἐν γενόμενον, κἂν ἐκ πολλῶν ἦ, οὕτω « ἐστὶν ὄν » εἴποι τις αὐτό· κἂν ἕκαστον ἔχη λέγειν τις ὃ ἐστι, τῶ ἐν ἕκαστον αὐτῶν εἶναι λέγει καὶ τῶ αὐτῶ ἔτι. Τὸ δέ, ὃ μὴ πολλά ἔχον 15

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

15. 11 cf. Plat. Parm. 144 e 5

15. 3 ση' wBR

14. 13 οὕτως BRC ἐκεῖνον x 14 χρώμενοι uaticinamur Fic. recte 15 τὰ ἄλλα: τᾶλλα Cr.* 15/16 στοιχοῦ EBUC²⁰(o¹ exp.)Vo.*: στίχου ACPCPe.-Mü. et ita VI 7, 6, 31 στοιχείου x 16 ὡς (= ὅτι ut lin. 14): ὁς Harder 17 τοῦτο R(ou R²⁸)J ἢ A(et add. δ A³)EBUC(et add. δ C²⁸): δ x ἢ δ A²⁰CP²⁰Cr. 17/18 λεγόμενον Cilento: λέγομεν ὄν Enn.* 18 κρείττων xCP²⁰Ki.*(praestantior Fic.): κρείττω wBUC²⁰(v C²⁸)Pe.Cr.

15. 1 ἢ τῶ μὴ ἔχειν A²⁰ms(an potius non habendo Fic.)Cr., cf. Epistola § 139: om. Enn. ἢ μὴ ἔχειν Pe.Ki.* 2 ἀλλ' ἂ: ἀλλὰ C ἔχων: ἔχον R(ω R²⁸) 3 ἀπλῶς R(ὁς R²⁸) ἀπλὸς R²⁰ ἔχον R(ω R²⁸) 3/4 ἐν cum ἀπλοῦν coniungit Fic. recte 4 αὐτοῦ U καὶ A¹⁸ om. A 5 δὲ om. JU 10 μὴ: μὴ δὲ A²⁰(δὲ eras.)E 10 πολλά ἄρα om. x 12 τῶ: τὸ w 13 ἦ: ἦ A²⁰(acc. mut.)E ἐστὶν: ἔτι R²⁰ms ὄν: ἂν Ki.* 14 ἔχη λέγειν transp. w ἐστὶν U 15 τὸ δέ: τόδε Harder qui interpung. ante ἔτι ὃ del. Pe.Mü.* ante μὴ add. δὲ R²⁸ 15 ἔχον R(ω R²⁸)

ἐν ἑαυτῷ ἤδη οὐ μετουσία ἐνός ἐν, ἀλλὰ αὐτὸ ἐν, οὐ κατ' ἄλλου, ἀλλ' ὅτι τοῦτο, παρ' οὐ πως καὶ τὰ ἄλλα, τὰ μὲν τῷ ἐγγύς, τὰ δὲ τῷ πόρρω. Ἐπεὶ δὲ τὸ μετ' αὐτὸ καὶ ὅτι μετ' αὐτὸ δῆλον ποιεῖ τῷ τὸ πλῆθος αὐτοῦ ἐν πανταχοῦ
 20 εἶναι· καὶ γὰρ πλῆθος ὄν ὁμῶς ἐν τῷ αὐτῷ καὶ διακρίναι οὐκ ἂν ἔχοις, ὅτι ὁμοῦ πάντα· ἐπεὶ καὶ ἕκαστον τῶν ἐξ αὐτοῦ, ἕως ζωῆς μετέχει, ἐν πολλά· ἀδυνατεῖ γὰρ δεῖξαι αὐτὸ ἐν πάντα. Αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἐν πάντα, ὅτι μεγάλην ἀρχὴν· ἀρχὴ γὰρ ἐν ὄντως καὶ ἀληθῶς ἐν· τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀρχὴν
 25 ὠδέ πως ἐπιβρίσαντος τοῦ ἐνός πάντα μετέχον τοῦ ἐν, καὶ ὅτι οὖν αὐτοῦ πάντα αὐ καὶ ἐν. Τίνα οὖν πάντα; Ἡ ὦν ἀρχὴ ἐκεῖνο. Ὅπως δὲ ἐκεῖνο ἀρχὴ τῶν πάντων· ἄρα, ὅτι αὐτὰ σώζει ἐν ἕκαστον αὐτῶν ποιήσασα εἶναι; Ἡ καὶ ὅτι ὑπέστησεν αὐτά. Πῶς δὴ; Ἡ τῷ πρό-
 30 τερον ἔχειν αὐτά. Ἄλλ' εἴρηται, ὅτι πλῆθος οὕτως ἔσται. Ἄλλ' ἄρα οὕτως εἶχεν ὡς μὴ διακεκριμένα· τὰ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ διεκέκριτο, τῷ λόγῳ. Ἐνέργεια γὰρ ἤδη· τὸ δὲ δύναμις πάντων. Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς δυνάμεως; Οὐ γὰρ ὡς ἡ ὕλη δυνάμει λέγεται, ὅτι δέχεται· πάσχει γάρ·
 35 ἀλλ' οὗτος ἀντιτεταγμένως τῷ ποιεῖν. Πῶς οὖν ποιεῖ ἂ μὴ ἔχει; Οὐ γὰρ ὡς ἔτυχε μὴδ' ἐνθυμηθεῖς ὃ ποιήσει· ποιήσει ὁμῶς. Εἴρηται μὲν οὖν, ὅτι, εἴ τι ἐκ τοῦ ἐνός, ἄλλο δεῖ παρ' αὐτό· ἄλλο δὲ ὄν οὐχ ἐν· τοῦτο γὰρ ἦν

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

15. 21 = Anaxagoras fr. B 1 27 cf. Plat. Parm. 153 c 3 30 εἴρηται V 3, 15, 2-3
 37 εἴρηται V 3, 15, 7

15. 31 ση' BR

15. 16 ἐνός ἐν A^{pe}BxUC : ἐνός A^{ac}(ὁς eras., ἐν A¹ in linea, ὁς A^{1s})E ἀλλ' w
 16 αὐτὸ ἐν (scil. ἐστιν, finis sententiae relatiuae) : αὐτοέν U 16/17 οὐ² – τοῦτο
 intellegendum : οὐ κατ' ἄλλου ἐστὶν ἐν, ἀλλ' ἐν, ὅτι τοῦτο 17 ἄλλου : ἄλλον U
 18 ἐπεὶ δὲ : ἐπειδὴ Ki.* 18/20 ἐπεὶ – εἶναι namque quod post illud (= τὸ ἐν) est,
 demonstrat id ipsum quod post illud est eo quod multitudo eius est unum ubique
 18 μετ' αὐτὸ Harder : μὲν ταῦτό Enn.* 19 τῷ om. U 21 ἔχης E 22 δεῖ-
 ξαν U 23 αὐτό¹ (seipsum Fic. recte) : αὐτό Cr.* αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο i. e. τὸ ἐν
 23 ἐν πάντα² scil. δείξει ὁ νοῦς μεγάλη ἀρχὴ Pe.* post ἀρχὴν add. ἔχει R^{ams}
 25 ἐπιβρίσαντος E 27 ὅπως (intellege : σκεπτέον, ὅπως) Enn. : πῶς Ki.* 28 εἰ-
 ναι ; interpung. Ki.* 29 αὐτά ; interpung. Cr. 31 ἄρα Ki.* 35 οὗτος (i. e.
 τὸ ἐν) BxUC : οὕτως wPe.* 36 ἔτυχεν C μὴδ' : οὐδ' Ki.Mü.Vo. 37 ποιή-
 σει del. Ki.Mü. ὁμῶς : ὅλως Ki.Mü. <δ> ὁμῶς Harder 38 δεῖ : δὴ APe.Cr.

ἐκεῖνο. Εἰ δὲ μὴ ἔν, δύο δέ, ἀνάγκη ἤδη καὶ πλῆθος εἶναι·
 40 καὶ γὰρ ἕτερον καὶ ταῦτόν ἤδη καὶ ποιὸν καὶ τὰ ἄλλα. Καὶ
 ὅτι μὲν δεῖ μὴ ἔν τὸ ἐκείνου, δεδειγμένον ἂν εἶη· ὅτι δὲ
 πλῆθος καὶ πλῆθος τοιοῦτον, οἷον ἐν τῷ μετ' αὐτὸ θεωρεῖται,
 ἀπορηῆσαι ἄξιον· καὶ ἡ ἀνάγκη δὲ τοῦ μετ' αὐτὸ ἔτι ζητητέα.

16. Ὅτι μὲν οὖν δεῖ τι εἶναι τὸ μετὰ τὸ πρῶτον, ἀλλα-
 χοῦ εἴρηται, καὶ ὅλως, ὅτι δύναμις ἐστὶ καὶ ἀμήχανος
 δύναμις, καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ἀπάντων πιστωτέον,
 ὅτι μηδὲν ἐστὶ μηδὲ τῶν ἐσχάτων, ὃ μὴ δύναμιν εἰς τὸ
 5 γεννᾶν ἔχει. Ἐκεῖνα δὲ νῦν λεκτέον, ὡς, ἐπειδὴ ἐν τοῖς
 γεννωμένοις οὐκ ἔστι πρὸς τὸ ἄνω, ἀλλὰ πρὸς τὸ κάτω
 χωρεῖν καὶ μᾶλλον εἰς πλῆθος ἰέναι, καὶ ἡ ἀρχὴ ἐκάστων
 ἀπλουστέρα ἢ αὐτή. Κόσμον τοίνυν τὸ ποιήσαν αἰσθητὸν
 οὐκ ἂν εἶη κόσμος αἰσθητὸς αὐτό, ἀλλὰ νοῦς καὶ κόσμος
 10 νοητός· καὶ τὸ πρὸ τούτου τοίνυν τὸ γεννήσαν αὐτὸ οὔτε
 νοῦς οὔτε κόσμος νοητός, ἀπλούστερον δὲ νοῦ καὶ ἀπλού-
 στερον κόσμου νοητοῦ. Οὐ γὰρ ἐκ πολλοῦ πολὺ, ἀλλὰ τὸ
 πολὺ τοῦτο ἐξ οὐ πολλοῦ· εἰ γὰρ καὶ αὐτὸ πολὺ, οὐκ ἀρχὴ
 τοῦτο, ἀλλ' ἄλλο πρὸ τούτου. Συστήναι οὖν δεῖ εἰς ἔν ὄν-
 15 τως παντὸς πλῆθους ἔξω καὶ ἀπλότητος ἡστινοσοῦν, εἴπερ
 ὄντως ἀπλοῦν. Ἀλλὰ πῶς τὸ γενόμενον ἐξ αὐτοῦ λόγος
 πολὺς καὶ πᾶς, τὸ δὲ ἦν δηλονότι οὐ λόγος; Εἰ δὲ μὴ τοῦτο
 ἦν, πῶς οὖν οὐκ ἐκ λόγου λόγος; Καὶ πῶς τὸ ἀγαθοει-
 δὲς ἐξ ἀγαθοῦ; Τί γὰρ ἔχον ἑαυτοῦ ἀγαθοειδὲς λέγεται;

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) UC

16. 1-2 ἀλλαχοῦ εἴρηται cf. IV 8, 6; V 1, 6; V 2, 1 2 δύναμις cf. V 4, 1, 36; VI 7, 32, 31
 4-5 cf. V 1, 6, 30 sqq.

16. 5 ση' wB

15. 40 τὰ ἄλλα: τ' ἄλλα J 41 δεῖ BxUC: δὴ wPe.* τὸ ἐκεῖνου *quod ad mentem
 pertinet*: τὸ <ἐξ> ἐκείνου Page Harder δεδειγμένον: δε¹ iter. J in initio paginae

16. 6 οὐκ ἔστι: οὐκέτι E οὐκ ἔτι prob. A^{ae}(τ in στ comp. mut. A¹) τὸ¹ wU:
 τῷ BxC τὸ² w: τῷ BxU(o U^s)C 8 ἡ αὐτὴ *quae eadem manet*: καὶ ἡ αὐτὴ
 A^{pe}(καὶ A^{se}) ἢ αὐτὰ Ki.*, sed tacite supplendum 13 οὐ: οὐ A^{ae}(acc. eras.,
 spir. mut.)E εἰ: ἡ C 15 ἀπλότητος ἡστινοσοῦν *simplicitatis cuiuslibet* (oppo-
 situm ad ὄντως ἀπλοῦν, et sic Epistola § 153): *explicitationis cuiuslibet* suspic. Harder
 πλειότητος ἡστινοσοῦν Bury, Class. Quart. 39, 1945, 86 17 δηλονότι AJU: δηλονότι
 EBC δηλονότι ἦν ὅτι R^{ae}(ἦν exp.) 18 οὐκ ἐκ: ἐκ Pe.Mü. ἐξ οὐ Vo.* 19 ἔχει E
 19 ἑαυτοῦ (nam 20 τὸ - ὡσαύτως, quae respondent, internam qualitatem intellectus
 desiderant) wBR^{ae}(ε eras., spir. mut.) JUCPe.Cr.: αὐτοῦ R^{pe}(*illius* Fic.) Ki.*

Ἄρ' ἔχον τὸ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ; Καὶ τί ταῦτα 20
 πρὸς τὸ ἀγαθόν ; Τὸ γὰρ ὡσαύτως ζητοῦμεν ὄν τῶν ἀγαθῶν.
 Ἡ πρότερον ἐκεῖνο, οὐ μὴ ἐξίστασθαι δεήσει, ὅτι ἀγαθόν·
 εἰ δὲ μή, βέλτιον ἀποστήναι. Ἄρ' οὖν τὸ ζῆν ὡσαύτως
 μένοντα ἐπὶ τούτου ἐκουσίως ; Εἰ οὖν ἀγαπητὸν τούτῳ τὸ
 ζῆν, δηλὸν ὅτι οὐδὲν ζητεῖ· ἔοικε τοίνυν διὰ τοῦτο τὸ 25
 ὡσαύτως, ὅτι ἀρκεῖ τὰ παρόντα. Ἀλλὰ πάντων ἤδη παρόν-
 των τούτῳ ἀγαπητὸν τὸ ζῆν καὶ δὴ οὕτω παρόντων, οὐχ
 ὡς ἄλλων ὄντων αὐτοῦ. Εἰ δ' ἡ πᾶσα ζωὴ τούτῳ καὶ ζωὴ
 ἐναργής, καὶ τελεία πᾶσα ἐν τούτῳ ψυχὴ καὶ πᾶς νοῦς,
 καὶ οὐδὲν αὐτῷ οὔτε ζωῆς οὔτε νοῦ ἀποστατεῖ. Αὐτάρκης 30
 οὖν ἑαυτῷ καὶ οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ μηδὲν ζητεῖ, ἔχει ἐν
 ἑαυτῷ ὃ ἐζήτησεν ἄν, εἰ μὴ παρήν. Ἐχει οὖν ἐν ἑαυτῷ τὸ
 ἀγαθὸν ἢ τοιοῦτον ὄν, ὃ δὴ ζῶν καὶ νοῦν εἶπομεν, ἢ ἄλλο
 τι συμβεβηκὸς τούτοις. Ἀλλ' εἰ τοῦτο τὸ ἀγαθόν, οὐδὲν ἄν
 εἶη ἐπέκεινα τούτων. Εἰ δὲ ἔστιν ἐκεῖνο, δηλονότι ζωὴ 35
 πρὸς ἐκεῖνο τούτῳ ἐξημμένη ἐκείνου καὶ τὴν ὑπόστασιν
 ἔχουσα ἐξ ἐκείνου καὶ πρὸς ἐκεῖνο ζῶσα· ἐκεῖνο γὰρ αὐτοῦ
 ἀρχή. Δεῖ τοίνυν ἐκεῖνο ζωῆς εἶναι κρεῖσσον καὶ νοῦ· οὕτω
 γὰρ ἐπιστρέφει πρὸς ἐκεῖνο καὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐν αὐτῷ,
 μίμημά τι τοῦ ἐν ἐκείνῳ ὄντος, καθὸ τοῦτο ζῆ, καὶ τὸν 40
 νοῦν τὸν ἐν τούτῳ, μίμημά τι τοῦ ἐν ἐκείνῳ ὄντος, ὃ τι
 δήποτε ἔστι τοῦτο.

17. Τί οὖν ἔστι κρεῖττον ζωῆς ἐμφρονεστάτου καὶ
 ἀπταίστου καὶ ἀναμαρτήτου καὶ νοῦ πάντα ἔχοντος καὶ
 ζωῆς πάσης καὶ νοῦ παντός ; Ἐὰν οὖν λέγωμεν « τὸ ποιῆ-

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

16. 20 καὶ¹ om. U 21 ὄν τῶν Enn. Pe.Cr. : ὄντων A^{3mg}Ki.* ὄν τῶν ἀγα-
 θῶν *quippe quod bonarum rerum sit* : ὄντων ἀγαθῶν *cum adsunt bona* Fic. 22 ἢ :
 καὶ A^{3mg} atque Fic. 24 τούτου i. e. τοῦ ἐνός post οὖν add. τοῦτο A^{3mg} hoc
 Fic. τούτῳ τὸ : τούτῳ A^{2o}(prob., ω in ὁ mut., τω A^{1o})E 25 τὸ om. C 28 δ'
 ἢ : δὴ C 29 ἐνεργής U post ἐναργής interpung. wBJUCPe.Cr., post τελεία
 nullus codex, sed Ki.* καὶ¹ (etiam) exp. A³ nec uertit Fic. 33 τοιοῦτο B
 33 ὄν : τὰγαθόν A^{3mg} bonum Fic. 35 δὲ ἔστιν : δέ ἔστιν RCKi.* 37 καὶ -
 ζῶσα del. Harder ζῶσα del. Seidel 38 κρεῖττον wPe.* 39 ἐπιστρέφει
 subiectum ὁ νοῦς αὐτῷ wBR^{2o}(spir. mut.)JUC : αὐτῷ R^{2o}Ki.* 40 /41 ὄντος
 - ἐκείνῳ om. xC

17. 1 ἐμφρονεστάτου (femininum) Enn. : ἐμφρονεστάτης Cr.(ed. Paris.)Ki.*
 2 /3 καὶ³ - παντός om. C 3 οὖν om. C

σαν ταῦτα», καὶ πῶς ποιῆσαν; Καί, μὴ φανῆ τι κρείττον,
 5 οὐκ ἄπεισιν ὁ λογισμὸς ἐπ' ἄλλο, ἀλλὰ στήσεται αὐτοῦ.
 Ἄλλὰ δεῖ ἀναβῆναι διὰ γε ἄλλα πολλὰ καὶ ὅτι τούτω
 τὸ αὐταρκες ἐκ πάντων ἕξω ἐστίν· ἕκαστον δὲ αὐτῶν δη-
 λονότι ἐνδεές· καὶ ὅτι ἕκαστον τοῦ αὐτοενὸς μετείληφε
 καὶ μετέχει ἑνός, οὐκ αὐτὸ ἐν. Τί οὖν τὸ οὐ μετέχει, ὃ
 10 ποιεῖ αὐτὸ καὶ εἶναι καὶ ὁμοῦ τὰ πάντα; Ἄλλ' εἰ ποιεῖ
 ἕκαστον εἶναι καὶ τῇ ἐνός παρουσίᾳ αὐταρκες τὸ πλῆθος
 αὐτοῦ καὶ αὐτός, δηλονότι ποιητικὸν οὐσίας καὶ αὐταρκει-
 ας ἐκεῖνο αὐτὸ οὐκ ὄν οὐσία, ἀλλ' ἐπέκεινα ταύτης
 καὶ ἐπέκεινα αὐταρκειᾶς.
 15 Ἄρκεῖ οὖν ταῦτα λέγοντας ἀπαλλαχθῆναι; Ἡ ἔτι ἡ ψυχὴ
 ὠδίνει καὶ μᾶλλον. Ἴσως οὖν χρὴ αὐτὴν ἤδη γεννηῆσαι
 αἰξασαν πρὸς αὐτὸ πληρωθεῖσαν ὠδίνων. Οὐ μὴν ἀλλὰ
 πάλιν ἐπαστέον, εἴ ποθὲν τινα πρὸς τὴν ὠδῖνα ἐπωδὴν
 εὐροιμεν. Τάχα δὲ καὶ ἐκ τῶν ἤδη λεχθέντων, εἰ πολλάκις
 20 τις ἐπάδοι, γένοιτο. Τίς οὖν ὡσπερ καινὴ ἐπωδὴ ἄλλη;
 Ἐπιθέουσα γὰρ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι καὶ ὧν μετέχομεν
 ἀληθῶν ὅμως εἰσφεύγει, εἴ τις βούλοιο εἰπεῖν καὶ διανοη-
 θῆναι, ἐπέειπερ δεῖ τὴν διάνοιαν, ἵνα τι εἴπη, ἄλλο καὶ
 ἄλλο λαβεῖν· οὕτω γὰρ καὶ διεξόδος· ἐν δὲ πάντῃ ἀπλῶ
 25 διεξόδος τίς ἐστίν; Ἄλλ' ἄρκεῖ κἂν νοερώς ἐφάπασθαι·
 ἐφαιψάμενον δέ, ὅτε ἐφάπτεται, πάντῃ μηδὲν μήτε δύνασθαι
 μήτε σχολὴν ἄγειν λέγειν, ὕστερον δὲ περὶ αὐτοῦ συλλο-

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

17. 13 = Plat. resp. 509 b 8-9

16 cf. Plat. resp. 490 b ; epist. II 313 a 4-5

17. 4 καί² : κἂν Ki.* μὴ finale 5 ἀπεισιν Harder 6 δεῖ : δὴ B γε :
 τε SCr.* τούτω i. e. τῷ νῶ, secundum Cr. t. III, p. 287 τῷ ἐνί 6/7 τούτω-
 ἐστίν *sufficiētia huic ex cunctis accumulata pendet extrinsecus* Fic. recte 7 ante
 ἐκ interpung. wBxU ἐκ delendum suspic. Cr. t. III, p. 287 πάντων ἕξω ἀβ
omnibus rebus exēta Cr. falso ἕξω : ἐξ οὐ Taylor ἐξ ὧν Harder δὲ iter. C
 8 αὐτοενὸς Harder : αὐτοῦ ἐνός Enn.* μετείληφεν BUC 9 αὐτὸ ἐν : αὐτοέν
 U αὐτοέν B 10/11 ὁμοῦ - καὶ iter. B 10 τὰ A¹⁸ om. A 12 post αὐ-
 τοῦ interpung. omnes codices, post αὐτός nullus καί¹ exp. A³ nec uertit Fic.
 12 αὐτός (i. e. ὁ νοῦς) : αὐτό Mü.* 16 αὐτὴν U 18 ἐπαστέον A¹⁰xUC : ἐπ-
 αιστέον B ἐπαῖστέον A²⁰(prob., *terras*.)E 20 ἐπάδοι E 22 εἰσφεύγει (recte, nam
introrsus fugit anima) wBUC : εἰσφεύγοι x ἐκφεύγει Ki.* (*au fugit* Fic.) 23 δεῖ :
 δὴ E 24 καὶ C⁸ om. C 25 τίς A¹(ins.) om. w

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ

γίξεσθαι. Τότε δὲ χρὴ ἑωρακέναι πιστεύειν, ὅταν ἡ ψυχὴ
 ἐξαίφνης φῶς λάβῃ· τοῦτο γάρ — τοῦτο τὸ φῶς — παρ'
 αὐτοῦ καὶ αὐτός· καὶ τότε χρὴ νομίζειν παρεῖναι, ὅταν ὡσπερ ³⁰
 θεὸς ἄλλος, ὅταν εἰς οἶκον καλοῦντός τινος ἐλθὼν φωτίσῃ· ἢ
 μηδ' ἐλθὼν οὐκ ἐφώτισεν. Οὕτω τοι καὶ ψυχὴ ἀφώτιστος
 ἄθεος ἐκείνου· φωτισθεῖσα δὲ ἔχει, ὃ ἐζήτει, καὶ τοῦτο τὸ
 τέλος τᾶληθινὸν ψυχῆ, ἐφάψασθαι φωτὸς ἐκείνου καὶ αὐτῷ
 αὐτὸ θεάσασθαι, οὐκ ἄλλου φωτί, ἀλλ' αὐτό, δι' οὗ καὶ ³⁵
 ὄρα. Δι' οὗ γὰρ ἐφωτίσθη, τοῦτό ἐστιν, ὃ δεῖ θεάσα-
 σθαι· οὐδὲ γὰρ ἥλιον διὰ φωτὸς ἄλλου. Πῶς ἂν οὖν τοῦτο
 γένοιτο; *Αφελε πάντα.

Enn. = w(= AE) B x(= RJ) U C

17. 29 cf. Plat. conuiu. 210 e 4; epist. VII 341 c 7-d 1

17. 28 ση' ὄραϊον wBR 32 ση' E

17. 28 ἑωρακέναι B ὅταν ἡ ψυχὴ A¹ in ras. 29 τοῦτο τὸ φῶς Enn. defen-
 dit Cilento: del. Ki.* 30 αὐτοῦ A^{pc}(spir. mut.)B^{pc}(spir. mut.) νομίζειν
 παρεῖναι transp. R 31 ἄλλος scil. παρῆ Cr. t. III, p. 287 recte ὅταν non uertit
 Fic. del. Ki.* 33 ἄθεος ἐκείνου uacua Deo Fic. recte, nam ἐκεῖνο deus est: ἀθέα-
 τος ἐκείνου Vo.* 33/34 φωτισθεῖσα — ἐκείνου A^{img inf.} praemisso κείμενον om. w
 34 τᾶληθινόν: τὸ ἀληθινόν U 35 αὐτό¹ A^{sc}(spir. mut.)ExU: αὐτὸ A^{pc}BCPe.Cr.
 35 ἄλλου (ω F³⁵) Enn.: ἄλλω F^{pc}Vo.* φωτί + lac. Ki. φωτί <ἄλλο> Mū. ἀλλ'
 αὐτό wBU: ἀλλὰ τῷ x ἀλλὰ C ἀλλ' αὐτῷ Vo.* 37 πῶς ἂν οὖν A¹ in ras. ἂν
 οὖν transp. U(β...α U^s) οὖν A¹BxUC^s: om. A^{sc}(prob.)EC